

Kauppaopettaja Handelsläraren 1/2019

Kauppa- ja kulttuuriopettajien järjestölehti

SUOMEN KAUPPA- JA KULTTUURIOPETTAJAT
HANDELS- OCH KULTURLÄRARN I FINLAND

SKO–Suomen kauppa- ja kulttuuriopettajat ry
Handels- och kulturlärarna i Finland rf
www.oaj.fi/sko

Toimisto

Rautatieläisenkatu 6
00520 HELSINKI

Puheenjohtaja

Ulla Kangasniemi
Puh. 040512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Taloussihteeri, ilmoitusmyynti

Tuija Koivu-Vajavaara
puh. 0400 901 012
tuija.koivu-vajavaara@outlook.com

Järjestösihteeri, tilaukset

Elisa Ruponen
puh. 040 752 9173
elisa.ruponen@outlook.com

Päätoimittaja, toimituskunnan pj.

Katja Remsu
puh. 040 515 5807
katja.remsu@saimia.fi

Toimituskunnan jäsenet

Heli Kamaja
Tapio Kattainen
Susanna Hjulberg
Teija Olkkola

Tilaushinta 50 euroa/vsk.

Ilmoitushinnat

2/1 s.	1925,-	1/3 s.	660,-
1/1 s.	1265,-	1/5 s.	330,-
1/2 s.	935,-		

Palsta-mm 1 euro

Paino

Forssa Print 2019

Kauppaopettaja ilmestyy kaksi kertaa
vuodessa.

nro	materiaali viimeistään	ilmestyy
1	20.5.	3.6.2019
2	8.11.	12.12.2019

Oikovedos lähetetään ja aineisto palautetaan
pyydettyäessä.

ISSN 0786-9118

Sisällysluettelo

6

32

- 4 Pääkirjoitus
- 5 Ledare
- 6–7 Lisänäkyvyyttä kentälle
- 8–9 SKOlaiset lähtevät joukolla liikkumaan
- 10–11 Miten järjestetään onnistunut jäsentapahtuma?
- 11 SKO:n hallitus tiedottaa
- 12–13 Kolumni: Hei kollega, onnittelut sinulle!

Etukansi, kuva: opiskelijat lähettivät oheisen pystykuvan ryhmästä; vasemmalta Riku Turunen, Tuomas Mäntynen, Assunta Kienzler, Kim Do ja Vilma Dinh. Kuvasta puuttuvat ranskalaiset vaihto-opiskelijat Maxime Lignières ja Zoé Cosnefroy.
Takakansi, kuva: Ville Remsu

- 13–14 Palvelusuhdeneuvojen laaja työkenttä
- 14–15 Tekijänoikeuksien pelisäännöt kuntoon
- 16–17 Oman oppimateriaalin tekijänoikeus kuuluu opettajalle
- 18–19 Creality Race innosti Tampereella
- 22–23 Oppimisympäristöt muutoksessa
- 24–25 Markkinoita kierrätysmuoville
- 26–27 Lehtorit työelämäjaksolla
- 28–29 Projektit tarjoavat uudenlaisia oppimisympäristöjä

- 29 Kulttuurikin viihtyy verkossa
- 30 Tieto- ja viestintätekniikan tutkinto uudistuu
- 31 Koodaajapula yllätti
- 32–33 Kokemuksia koira-avusteisesta pedagogiikasta
- 34–35 Opettajavaihto ja vähemmistökielten tukeminen
- 36–37 Teneriffalta Vanhan Rauman kujille
- 37 Vaihtosopimus vaatii aikaa ja suhteita
- 38 Kolumni: Ammattikorkeakoulujen moninaiset lupaukset
- 38–39 Seniorikerho kokoontui Turussa

Haastava laji

Aloitin SKO:n puheenjohtajan tehtävät tammikuussa. Nämä muutamat kuukaudet ovat vierähtäneet vauhdikkaasti edunvalvontaan, toimistoasioihin, sidosryhmäyhteistyöhön ja uuden suunniteluun keskittyen. SKO:n hallitus urakoi helmikuun suunnittelukokouksessaan monia asioita, jotka liittyvät jäsenyyteen, järjestöimme imagon kirkastamiseen ja vaikuttavuuteemme OAJ:n ja muiden sidosryhmiemme suuntaan. Näitä asioita olisi tarkoitus alkaa kehittää yhdessä aktiivitoimijoidemme kanssa.

Viestinnällämme on iso merkitys siinä, millaisina SKO ja sen jäsenet nähdään. Sen vuoksi tarvitsemme selkeän suunnitelman SKO:n viestinnälle – mitä, missä, miten ja kenelle SKO viestii. Sidosryhmäyhteistyön merkitystä ei pidä vähätellä, ja aloitimmekin sen tänä vuonna sopivan korkealta yhdessä AKOL:in ja TOOL:in kanssa. Tapasimme kansanedustajia ja veimme yhdessä ammatillisen koulutuksen sanomaa päättäjien suuntaan. Voit lukea vierailustamme lisää tästä lehdestä.

Viestinnällämme on iso merkitys siinä, millaisina SKO ja sen jäsenet nähdään.

Viestintä somessa tuntuu olevan todellinen taitolaji. Toisen asteen opilaitosten siirtyminen vuosityöaikaan on keskusteluttanut vilkkaasti erityisesti Facebookissa. Keskustelu on ollut valitettavan usein asiatonta ja perustunut selkeisiin, virheellisiin tulkintoihin uudesta työaikajärjestelmästä. Työaikamalleja tai sopimuksia ei kehitetä epäasiallisella somekirjoittelulla, vaan kritiikin tulee perustua faktoihin ja asenteen olla rakentavaa.

OAJ on tehnyt kyselyn uuteen työaikamalliin siirtyneille opettajille ja sen tuloksia odotellaan tämän kevään aikana. Kentällä tuntuu kuitenkin olevan melko rauhallista, kun uutta työaikamallia ja sen soveltamista harjoitellaan. Vanha totuus on, että uuteen tottuminen vie aikaa ja se ai-

heuttaa vähän kuohuntaakin. Toki on myönnettävä, että osassa ammattikorkeakoulujakin tunnutaan edelleen opeteltavan vuosityöajan soveltamista, vaikka järjestelmä on ollut käytössä jo parikymmentä vuotta.

Somen viestintää seurattaessa teki si mieli välillä hiljaa huokaista Shakespearea lainaten; much ado about nothing. Moni ei rohkene oikaista Facebook-kirjoitusten virhetulkintoja ja väärää informaatiota – lisäksi se ei välttämättä edes johtaisi mihinkään. Järkipuhe kun ei tunnu somessa auttavan. Erityisesti tämä viestinnän laji tuntuukin olevan kovin vaativaa.

Kun luet tätä lehteä, eduskuntavaalit on käyty, ja SKO:n tarkoituksena on jatkaa suoraa vaikuttamistyötä vasta valittujen kansanedustajien ja ministeriön virkamiesten suuntaan.

Kevään luottamusmiesvaalit ovat takana ja syksyllä alkaa uusi kolmivuotinen luottamusmieskausi. SKO kouluttaa edelleen omia luottamismiehiään yhdessä OAJ:n kanssa.

Muutakin mukavaa meille on luvassa syksymmällä. SKO:n elokuisten koulutuspäivien ohjelmaa suunnitellaan, ja luvassa on työhyvinvointiin painottuvaa asiaa sekä mukavaa rentoutumista. Syyskuussa pidetään SKO:n liikuntapäivät, joissa jäsenistölle on tarjolla uudenlaista

Työaikamalleja tai sopimuksia ei kehitetä epäasiallisella somekirjoittelulla, vaan kritiikin tulee perustua faktoihin ja asenteen olla rakentavaa.

toimintaa perinteisen golfin tai lentopallon sijaan. Näistä kuitenkin enemmän uutiskirjeissä, joiden viestiä voi jokainen vielä omalta osaltaan viedä kollegoilleen eteenpäin.

Yhdistyksiä kannustetaan järjestämään omia jäsentapahtumia, joihin voi hakea avustusta SKO:n toimistosta; ohjeet löytyvät nettisivuiltamme. SKO haluaa pitää huolta jäsenistään. Siksi on tärkeää viestiä myös ulospäin, että meillä on tekemisen meininkiä. Näin saamme houkutelua toimintaamme mukaan uusiakin jäseniä.

Ennen syksyä on kuitenkin hyvä laadata akkuja kesävapailta tiukan työkauden jälkeen. Varpaat on ihanaa kastaa järveen, nukahtaa nokosille riippukeinuun tai pysähtyä kuuntelemaan ulkona ropisevaa sadetta – miksei piipahtaa myös mukavissa kesätapahtumissa. Hyvää, rentouttavaa kesää jokaiselle teistä. Viestitellään lisää taas syksymmällä!

Ulla Kangasniemi

En utmanande gren

Jag inledde mitt uppdrag som SKO:s ordförande i januari. Efter det har månaderna rullat på i rask takt samtidigt som jag koncentrerat mig på intressebevakning, kontorsärenden, samarbete med intressentgrupper och planering av det nya. På planeringsmötet i februari, jobbade SKO:s styrelse på ackord med följande saker; ärenden som anknyter till medlemskap, att göra vår organisations image tydligare och att göra det möjligt att påverka OAJ och andra intressentgrupper. Dessa ärenden är det också meningen att vi ska börja utveckla i samarbete med våra aktiva aktörer.

Det sätt vi kommunicerar och informerar på har stor betydelse för hur man ser på SKO och dess medlemmar. Därför behöver vi en tydlig kommunikationsplan för SKO – vad, var, hur och till vem ska SKO kommunicera. Samarbetet med intressentgrupperna får inte underskattas, och vi har inlett arbetet lagom högt tillsammans med AKOL och TOOL. Vi träffade riksdagsledamöter och kunde gemensamt föra fram budskapet från de yrkesinriktade läroanstalterna till beslutsfattarna. I den här tidningen kan du läsa mera om vårt besök.

Det sätt vi kommunicerar och informerar på har stor betydelse för hur man ser på SKO och dess medlemmar.

Att kommunicera i sociala medier tycks vara en riktig teknikgren. Speciellt har man i Facebook aktivt diskuterat andra stadiets övergång till årlig arbetstid. Diskussionerna har tyvärr ofta varit osakliga och baserat sig på felaktiga tolkningar av den nya arbetstidsmodellen. Avtal och mallar för arbetstid utvecklar man inte med hjälp av osakliga skrivelser i sociala medi-

er, utan kritiken bör baseras på fakta, och attityden bör vara uppbyggande.

OAJ har låtit göra en enkät för lärare som gått över till den nya arbetstidsmodellen och resultaten väntas komma nu under våren. På fältet tycks läget ändå vara rätt lugnt då man övar sig i att tillämpa den nya arbetstidsmodellen. En gammal sanning är, att det tar tid att vänja sig vid något nytt och att det ofta förorsakar lite svallningar. Dock bör det erkännas att det verkar som om man vid en del yrkeshögsko-

Avtal och mallar för arbetstid utvecklar man inte med hjälp av osakliga skrivelser i sociala medier, utan kritiken bör baseras på fakta, och attityden bör vara uppbyggande.

lor fortfarande tränar på att tillämpa den årliga arbetstiden – även om systemet redan varit i bruk i tjugo år. När jag följer med vad som skrivs i sociala medier har jag ibland lust att sucka tyst och samtidigt citera Shakespeare; much ado about nothing. Många vågar inte rätta till Facebook-skrivelsernas feltolkningar och felaktiga information – det skulle dessutom inte nödvändigtvis ens leda till något. Att tala förnuft verkar inte heller hjälpa i de sociala medierna. Den här kommunikationen verkar vara mycket krävande.

Då du läser den här tidningen har riksdagsvalet redan hållits, och SKO:s avsikt är att fortsättningsvis direkt försöka påverka de nyvalda riksdagsledamöterna och ministeriets tjänstemän. Vårens förtroendemannaval har vi också bakom oss och på hösten inleds en ny treårig förtroendemannaperiod. SKO utbildar fortfarande själv sina förtroendemän tillsammans med OAJ.

Vi har också annat trevligt på kommande i höst. Vi planerar SKO:s program för utbildningsdagarna i augusti, och på agendan står arbetshälsa samt trevlig avkoppling. I september arrangeras SKO:s idrottsdagar, och till buds för våra medlemmar har vi nya aktiviteter i stället för den traditionella golfen och volleybollen. Mera om detta kommer det att finnas i nyhetsbrevet, vars innehåll var och en kan sprida till sina kolleger. Vi uppmuntrar föreningarna att själva arrangera medlemsevenemang och att ansöka om bidrag via SKO:s kontor; närmare instruktioner finns på vår webbsida. SKO vill ta hand om sina medlemmar. Därför är det också viktigt att utåt informera om att vi håller igång. På det här sättet lockar vi med nya i vår verksamhet.

Före hösten, och efter en intensiv arbetsperiod, är det dock bra att ladda upp sina batterier under sommarledigheten. Det är underbart att doppa tårna i sjön, ta en tupp-lur i hängmattan eller stanna upp och lyssna på regnet som droppar därute – och varför inte ta en sväng till olika mysiga sommarevenemang. En riktigt god och avslappnande sommar till er alla. Låt oss kommunicera mera igen på hösten!

Ulla Kangasniemi

Lisänäkyvyyttä kentälle

SKO:n kevätkuuskunta kokoontui huhtikuussa uuden puheenjohtajan Ulla Kangasniemen johdolla. Valtuuskuntaa puhutti etenkin talous, mutta laajempaa keskustelua käytiin myös SKO:n jäsenistön aktivoimisesta ja kentän toiminnasta, sekä tietenkin syksyn liikuntaviikonlopusta.

OAJ:n puheenjohtaja Olli Luukkainen kävi kertomassa SKO:n valtuuskunnalle laajemmin kentän tunnelmista. Luukkainen korosti muun muassa oppimisen jatkuvaa kehittämistä, koulutusviennin merkitystä yksittäisten oppilaitosten osalta sekä ammatillisen opetuksen profiilin nostoa.

Viime vuosina talous on puhuttanut sekä SKO:n hallitusta että valtuuskuntaa. Kevätkuuskunnan yleiskeskustelussa käytiinkin läpi SKO:n hallituksen kokoamia mahdollisia säästökohteita. Yleisesti kuitenkin korostettiin, että skolaisten toimintaa halutaan vahvistaa kentällä. Yleiskeskustelussa toivottiin myös yhdistyksiltä aktiivisuutta sekä jäsenhankinnassa että esimerkiksi yhteisöllisten ja edunvalvontaa tukevien tapahtumien järjestämisessä. Valtuuskunnan linjauksen mukaan yhdistysten toimintaan ja tapahtumiin voidaan myöntää rahaa.

Keskustelussa oli esillä myös pii-ritöiminnan muuttaminen vaalipiiri- en toiminnaksi ja jäsenyhdistysten aktivoiminen tukirahalla. Puheen- vuoroja käytettiin runsaasti SKO:n toimintaan osallistumisen hyödyis- tä ja merkityksestä. Yleisesti val- tuuskuntaa huolesti jäsenmäärän lasku, ja sitä kautta SKO:n asema OAO:ssa ja OAJ:ssa. Yhteistyö mui- den yhdistysten kanssa nähtiin tär- keäksi.

Valtuuskunta koki tärkeäksi, että SKO:n sääntöihin saadaan muu- tos, jotta SKO:n jäsenpohjaa voi- daan laajentaa. Samalla SKO:n toi- mintaa voitaisiin kehittää edelleen sen jäsenten etujen valvojana, hy- vinvoinnin tukijana sekä eri alojen opetuksen ja tutkimuksen kehittä- jänä. Keskustelussa pohdittiin myös SKO:n nimen mahdollista muutosta, tavoitteena olisi nimi, joka kuva- isi nykyistä kattavammin liiton tarkoi- tusta. SKO:n hallitus jatkaa näiden

asioiden valmistelua valtuuskunnan evästyksien pohjalta.

Valtuuskunnassa esiteltiin myös SKO:n viestinnän nykyisiä osa-alueita ja pohdittiin viestinnän parantamista muun muassa kohderyhmien ja kanavien kautta. SKO:n viestintästrategiaa työestetään aktiivisesti.

SKO:n valtuuskunta kokoontuu seuraavan kerran marraskuussa, jolloin päätöksiä muun muassa talousasioista pitää saada aikaiseksi. Keväällä 2020 SKO-päivien yhteydessä valitaan SKO:n uusi valtuuskunta seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Teksti ja kuvat: Katja Remsu

SKO goes eduskunta

SKO:n hallituksen edustajat (Ulla Kangasniemi, Susanna Hjulberg ja Tapio Kattainen) kävivät 1.3. yhdessä AKOLin ja TOOLin hallitusten jäsenten kanssa tapaamassa päättäjiä eduskunnassa. Tapaamiseen saapui kolme SDP:n kansanedustajaa avustajineen: Merja Mäki-salo-Ropponen, Pilvi Torsti ja Jukka Gustafsson.

Olimme valmistelleet yhdessä ennakkoon napakoita kysymyksiä ammatillisen koulutuksen tiimoilta ja niistä keskusteltiin vilkkaasti. Mukana olleet kansanedustajat lupasivat toimittaa esille tuomiamme ajatuksia myös muille puolueyhmänsä edustajille.

Keskusteluissamme nousivat erityisesti esille ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset, lähiopetuksen määrän väheneminen ja siitä syntyvät seuraukset, ammatillisen koulutuksen rahoitusmallien epäkohdat, ammattikorkeakoulujen asema suhteessa yliopistoihin ja ammatillisten opettajien työhyvinvoinnin heikkeneminen. Myös koulutuspolitiikan pirstaleisuus keskusteltiin.

Tapaaminen oli onnistunut, ja saimme nostettua omia näkemyksiämme ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulun tilanteesta hyvin esille. Toimitimme jälkikäteen kansanedustajien pyynnöstä lyhyen, kirjallisen tiivistelmän ammatillisen koulutuksen epäkohdista ja asioista, joita olisi hyvä myös jatkossa huomioida.

Samanlainen päättäjätapaaminen on tarkoitus järjestää eduskuntaväen jälkeen, kun uudet päättäjät on valittu. Tarkoituksenamme on tavata eri puolueiden edustajia. Olimme yhtä mieltä tapaamisen jälkeen siitä, että tarvitsemme suoraa vaikuttamistyötä päättäjien suuntaan. Siksi tästä on mielestämme hyvä jatkaa.

Teksti: Ulla Kangasniemi

Liikuntaviikonloppu tarjoaa rentoa

SKO järjestää jäsenilleen valtuuskunnan esityksen mukaisesti liikunnallisen viikonlopun 28.–29.9. Vierumäellä. Viikonlopun tavoitteena on saada skolaiset liikkeelle, jotta päästään pitämään hauskaa yhdessä ja opitaan tuntemaan toisemme paremmin.

Liikuntapäivä järjestetään Vierumäen Country Clubilla. Paikkoja on varattu 60 osallistujalle. SKO maksaa liikuntatuokioihin osallistumisen ja majoituksen, sekä syömiset ja saunat.

Ohjelmaa liikuntapäivillä on lauantaina ja sunnuntaina. Liikunnallista tekemistä on tarjolla pääasiassa lauantaina, mutta myös sunnuntaille riittää liikuntatapahtumia.

Ohjelmassa on muun muassa metsäjoogaa, kahvakuulaa, tanssia, curlingia, chiballia, keilausta, asahia, kuntonyrkkeilyä, vesijumppaa ja keilaamista. Lauantai-illaksi on varattu kaksi rantasaunaa.

Ajatus skolaisten yhteisestä liikuntapäivästä nousi esiin valtuuskunnassa jokunen vuosi sitten, ja järjestelyjä varten perustettiin toimikunta. Syyskuussa järjestettävä liikuntapäivä toteuttaa vihdoin valtuuskunnan toiveen. Jokainen liikuntapäivään

yhdessäoloa

osallistuva saa valita itselleen sopivat liikuntalajit.

Ensimmäinen liikuntaviikonloppu on kokeilu. Syyskuussa nähdään, kuinka skolaiset liikuntaviikonloppusta innostuvat ja kuinka paljon väkeä saadaan paikalle. Saadun palautteen jälkeen päätetään, saako liikuntaviikonloppu jatkoa ja kuinka liikuntapäivää kehitetään.

Teksti: Katja Remsu

Kuva: Ville Remsu

SKO:n liikuntapäivät 28.–29.9. Vierumäellä

Lauantai 28.9.

11.00–11.45 ryhmäliikunnat: metsäjooga, kahvakuula, dancemix

12.00–13.30 lounas

14.00–15.30 ryhmäliikunnat: flowpark, curling

15.30–16.30 päiväkahvi

16.30–17.30 ryhmäliikunnat: chiball, keilarata

18.00–20.00 saunat Kaski ja Pihka

20.00–22.00 illallinen

Sunnuntai 29.9.

10.00–10.45 ryhmäliikunnat: asahi, kuntonyrkkeily, vesijumppa

11.00–13.30 lounas, Resort & Kitchen

Mikä ihmeen chiball, asahi ja metsäjooga?

Chiballissa tehdään harjoituksia pallon avulla, osa chiballia ovat myös värit ja tuoksut. Chiball on ottanut vaikutteita kiinalaisesta lääketieteestä sekä chiballia tutummista liikuntalajeista kuten taiji, tanssi, jooga ja pilates. Tärkeä osa harjoitusta on syvärentoutus.

Asahi on Suomessa kehitetty liikuntamuoto, ja liikkeet onkin suunniteltu erityisesti suomalaisille tyypillisiin terveysongelmiin, kuten niskan, hartioiden ja selän vaivoihin. Asahin liikesarjat ovat yksinkertaisia ja koko keho saa niiden avulla avaavan ja venyttävän harjoituksen.

Metsäjooga perustuu joogaan, jonka asennot kehittävät muun muassa tasapainoa, voimaa ja liikkuvuutta. Metsäjoogassa täydellistä jooga-asentoa ei tarvita, tärkeämpää on läsnäolo ja metsän tuoksujen hengittäminen. Liikkeissä käytetään apuna metsän elementtejä, kuten kiviä, puita, kantoja ja mättäitä.

Teksti: Katja Remsu

Näin järjestät jäsentapahtuman SKO Stadissa aurinkoisessa kevätsäässä

SKO:n Uudenmaan piiri on toteuttanut perinteisesti kevätretken, jossa osallistujat ovat tutustuneet alueen kulttuurikohteisiin ja nauttineet maittavia aterioita. Piiritoiminnan loppuessa vuoden 2019 alusta, päätti Pääkaupunkiseudun kauppaopettajat ry:n hallitus toteuttaa jotakin vastaavaa, jotta SKOlainen yhteisöllisyys näkyisi jäsenille mukavana tapahtumana. Mukaan tapahtuman suunnitteluun pyydettiin aktiiveja Haaga-Helian opettajat ry:stä.

Yhteisöllinen suunnittelu

Järjestämisen ydinryhmään kuuluivat Pääkaupunkiseudun kauppaopettajista Kaisu Luukka, Heidi Havumäki ja Tapio Kattainen. Haaga-Helian opettajista mukana olivat Päivi Käri-Zein ja Ria Heiska. Ilmoittautumisjärjestelmänä käytimme Lyyti-ohjelmistoa. Sovimme joustavasti työnjaon. Kaisu otti vastuulleen Allas Sea Poolin, Ria vastasi Kansallismuseo-osuuden sopimisesta ja Tapio määritteli tapahtuman Lyyti-järjestelmään.

Kulttuuri-, virkistys- ja yhteisöllisyystapahtuma sisälsi edunvalvontaosion

SKO Stadissa tapahtuma päätettiin pitää torstaina 9.5.2019. Kyseessä oli kulttuuri-, virkistys- ja yhteisöllisyystapahtuma sisältäen edunvalvontaosion. Mukaan kutsuttiin SKOlaisia muistakin yhdistyksistä (lähinnä pääkaupunkiseudulta). Tavoitteena oli saada joitakin kymmeniä osallistujia.

Tapahtuman talous

Tapahtuman budjetti rakentui 25 euroa + 25 euroa + 10 euroa idealle. Jokaisen osallistujan omavastuu oli 10 euroa, osallistujan oman yhdis-

tyksen oletettiin maksavan 25 euroa jäseneltä ja loppu 25 euroa/jäsen haettiin SKO:lta. Aikaisemman piirivastuksen sijasta SKO maksaa tositteita vastaan korkeintaan 25€/osallistuva jäsen/tilaisuus. Tilaisuuksien järjestämisohje löytyy SKO:n sivuilta (<https://sko.oaj.fi/uutiset/ohjeet-jasentilaisuuden-jarjestamiseen/>)

Vaihtoehdot Allas Sea Pool ja Kansallismuseo

Kevätretken keskeiseksi paikaksi valittiin Allas Sea Pool, jossa tapahtuma päättyi illalliseen. Ennen illallista ja siellä pidettävää edunvalvontaesitystä, osallistujalla oli mahdollisuus virkistäytyä uimalla ja saunalla Allas Sea Poolin tiloissa. Vaihtoehtoisesti oli mahdollisuus osallistua opastettuun Kansallismuseon Nick Brandtin

Ennen illallista osallistujilla on mahdollisuus virkistyä uimalla ja saunalla

valokuvanäyttelyyn (Inherit the Dust). Edunvalvontaesityksen piti SKO:n puheenjohtaja Ulla Kangasniemi.

Allas Sea Pool oli osittain huolto- ja remontitöiden kohteena, joten

uinti tapahtui erittäin virkistävässä merivesialtaassa. Saunat olivat lämpimiä ja tunnelma keväisen aurinkoisen ja mukava.

Usea osallistuja totesi, että yhteisöllisiä kokoontumisia tarvitaan

Nick Brandtin Inherit The Dust -näyttely Kansallismuseossa oli vaikuttava. Esillä oli 27 mustavalkoista panoraamakuva, joita voidaan Brandtin sanoin pitää hänen valitusrunonaan vääjäämättömästi ja traagisesti katoavalle maailmalle.

Edunvalvonta-asiaa ja Illallinen

Illallinen oli onnistunut ja edunvalvontaesitys todella ajankohtainen, sillä Ulla Kangasniemi tuli tapahtumaan suoraan OAJ:n valtuuston kokouksesta. Illallisen yhteydessä aloimme suunnitella seuraavaa tapahtumaa syksyille 2019. Usea osallistuja totesi, että SKO Stadissa tapahtuman tyyppisiä yhteisöllisiä kokoontumisia tarvitaan. Onneksi järjestelyvastuuseen suostuvia henkilöitä tuntuu löytyvän. Tapahtumaan ilmoittautui 31 jäsentä neljästä eri yhdistyksestä. Lopullinen osallistujamäärä oli 28.

Teksti ja kuvat: Tapio Kattainen,
Pääkaupunkiseudun kauppaopettajat ry:n puheenjohtaja sekä
Ria-Marika Heiska
Haaga-Helian opettajat

SKO:n hallitus tiedottaa

SKO:n piirit muuttuvat vaalipiireiksi kuluvana vuonna. Jatkossa vaalipiirit nimeävät valtuuskunnan jäsenet ja ehdokkaansa SKO:n hallitukseen vuosittain ja puheenjohtajiksi joka neljäs vuosi. Toimintaa ohjaavat SKO:n toimisto ja uusi vaalien menettelytapaohje, jonka SKO:n valtuuskunta hyväksyi huhtikuussa.

Jäsentilaisuuksien järjestäminen

Yhdistykset voivat jatkossakin järjestää jäsentilaisuuksia ja saada kustannuksiin tukea SKO:lta, jos tilaisuuteen liittyy edunvalvontasio ja tilaisuuteen on kutsuttu vähintään yhden muun jäsenyhdistyksen jäseniä mukaan.

Vaalipiirien alueella toimivien yhdistysten toivotaan siis tekevän yhteistyötä erilaisten tapahtumien järjestämiseksi jäsenistölle ja ilmoittavan tilaisuuksista etukäteen SKO:n toimistolle, jotta tapahtuman tiedot voidaan julkaista SKO:n tapahtumakalenterissa.

Tarkemmat ohjeet jäsentilaisuuksien järjestämisestä ja tiedot avustuksista löytyvät SKO:n internetsivuilta osoitteesta sko.oaj.fi.

Vuosityöaikaan siirtymiset

Vuosityöaikaan siirtymiset ovat 2. asteella meneillään, yli 20 koulutuksen järjestäjää on jo siirtynyt vuosityöaikajärjestelmään ja iso joukko lisää siirtyy vuosityöaikajärjestelmään 1.8.2019. Sivistän sopimusalueen osalta siirtyminen tapahtuu vuoteen 2023 mennessä.

Tavoitteena on mahdollisimman sujuvat siirtymiset, joten jäsenten toivotaan antavan palautetta vuosityöajan sujumisesta luottamusmiesten ja yhteysopettajien välityksellä SKO:lle. Esiin tullessiin kysymyksiin tai ongelmiin saa apua SKO:n palvelussuhdeneuvojilta, minkä lisäksi vuosityöajasta löytyy tietoa OAJ:n jäsensivuilta ja OAJ:n työelämäoppaasta, jossa on tietoa vuosityöaikamallista kolmessa eri sopimusalan sopimuksessa. Työelämäopas löytyy osoitteesta oaj.fi etusivulta.

Tulevia tilaisuuksia

SKO järjestää syksyllä koulutusta ja muita tilaisuuksia, joista löytyy tietoa SKO:n internetsivuilta, kohdasta Tapahtumat.

Helsingissä on 24.–25.8. työhyvinvointiin liittyvät koulutuspäivät yhdistysten toimijoille. Uudenlainen, kaikille jäsenille suunnattu ja eri liikuntalajeista koostuva SKO:n liikuntatapahtuma pidetään Vierumäellä 28.–29.9. ja sinne mahtuu mukaan 50 ensimmäisenä ilmoittautunutta.

Lisäksi SKO järjestää yhdessä OAJ:n kanssa luottamusmiespäivät Helsingissä 5.–6.11.2019.

Teksti: Susanna Hjulberg

Hei kollega, onnittelut sinulle!

Taas kerran me teimme sen! Luovimme lukuvuoden yli, selvisimme pimeästä talvesta.

Vielä isommat onnittelut sinulle, jos aloitit kesätauon suurin piirtein kunossa ja virkeänä – silloin tiedät, että hanksaat työsi ja sen eri elementit. Arki maistuu enimmäkseen hyvältä.

Käytä nyt hetki pohtimiseen. Mitä mahtui talveesi kaupan ja kulttuurin alan opena? Mikä auttoi jaksamaan arjessa, mikä ehkä kohotti arjen yli? Mikä veti pohjamutiin tai niiden alle, mikä nosti sieltä pintaan? Jos lukuvuotesi olisi vanhan laulun räsymatto, minkä värisiä olisivat sen raidat?

Oma lukuvuoteni ei kieltämättä alkanut ollenkaan hyvin: Syksyn ensimmäinen uutinen koski jälleen kerran yt-neuvotteluja. Vaikka ytteet eivät tällä kertaa kohdistuneet suoraan opetushenkilöstöön, menetti paljon tärkeitä yhteistyökumppa-

neita. Sen jälkeen vuoteen piti sovittaa uudelleenjärjestelyitä, projekteja, ohjauksia, suunnittelua ja vielä lisää uudelleenjärjestelyitä. Jossain välissä taisin vähän opettaakin.

Työsuunnitelma meni uusiksi kerran jos toisenkin, ja sama taisi koskea lähes kaikkia työyhteisössä. Monella työt keskittyivät yhä enemmän verkkoon ja kehittämiseen. Usealla lukujärjestys näytti kevenevän, mutta todellisuus oli aivan toinen.

Työsuunnitelman lisäksi muuttui asia jos toisenkin: tämänkin vuoden substantiivi oli muutos. Vuoteen mahtui pakon sanelemia muutoksia, kehittämisen vuoksi tehtäviä muutoksia, korjaavia muutoksia ja muutoksia uudistumis- tai kokeilunhalun vuoksi. Jos lukuvuodelle 2018–2019 pitäisi muutoksen lisäksi valita uudissana, olisi se minun kohdallani resilienssi.

Resilienssin voi ehkä ensimmäisenä määritellä muutuskävykykydeksi, mutta se käsittää paljon muutakin. Se on psyykkistä palautumiskykyä, joustavuutta ja sujuvasti toimimista yllättävissäkin tilanteissa. Jonkin määritelmän mukaan se on myös sopeutumiskykyä, mukautumista.

Itse haluaisin nähdä siinä myös positiivista uskaltamista, heittäytymistä ja läsnä olemista, jopa työstä nauttimista. Ja ennen kaikkea kykyä myös oppia yllättävistä, stressaavista tilanteista – niin, että näin kesän alussa voisi huomata vaikka kasva-neensa ihmisenä.

Millaista on sinulle ominainen resilienssi? Onko se kenties jotakin, joka saa sinut iloitsemaan sekä työstä että siitä, että urakka on taas kerran tauolla? Voisiko se olla jotakin, johon luottaen voi kurottaa ajatuk-sensa jopa ihanan kesän yli?

Heli Kamaja

TES-tulkintoja, resursseja ja some-käyttäytymistä

*Jos laajasta työnkuvasta puhutaan,
voi palvelussuhdeneuvojalla olla ennätys!*

SKO:n verkkosivuilla puhutaan jäsenedusta nimeltä palvelussuhdeneuvonta. ”Voit ottaa yhteyttä, kun jokin asia omassa palvelussuhteessasi tai työyhteisössäsi askarruttaa,” sivuilla luvataan.

Mitä tämä käytännössä tarkoittaa? Kysymyksiin vastasivat palvelussuhdeneuvojat Ulla Virranniemi (UV) Tapio Kattainen (TK) ja Arto Anetjärvi (AA).

1. Millaisiin asioihin olet palvelussuhdeneuvojana törmännyt? Kerro esimerkki tai kaksi.

UV: Joskus opettajan saattaa yllättää se, miten laaja työnantajan direktio-oikeus on. Viime aikoina on myös tullut muutamia kysymyksiä liittyen siihen, saako työnantaja puuttua käyttäytymiseen sosiaalisessa mediassa.

TK: Usein tulee kysymyksiä, kun oppilaitoksessa on menossa YT-neuvottelut ja opettaja on irtisanomishan alla. Työsuhdeasioista kysytään myös.

AA: Kysymykset ovat olleet laidasta laitaan. Palkkaus ja työsuhdeasiat ovat työllistäviä.

2. Mikä on usein toistuva asia – sellainen, jota saa selvittää yhtenä?

UV: Tekijänoikeudet ja tietosuojat ovat kysyttäneet. Työaikaan liittyvät kysymykset ovat perussettia.

TK: TES-tulkinnat, sillä työehtosopimukset ovat sekavia asiakirjoja.

AA: Vuosityösuunnitelman tekeminen, sitomattoman työajan prosentit.

3. Missä asioissa eri työnantajien käytännöt poikkeavat toisistaan paljon?

UV: Resurssien määrittelyssä. Ihan hurjia eroja työnantajien välillä on esimerkiksi siinä, kuinka paljon aikaa voi käyttää vaikka 3op:n laajuisen kokonaisuuden suunnitteluun. Samaten siinä, miten työ-aikaa määritellään. Jotkut työnantajat määrittävät isompia työkokonaisuuksia, toiset tekevät hyvinkin tarkkaa seuranta.

TK: Työehtosopimukset ovat erilaisia, joten täytyy olla tarkkana, mistä dokumentista asian tarkistaa.

AA: Opettajien ja työnantajien välinen keskinäinen luottamus eri paikoissa voi vaihdella tosi paljon.

Jatkuu seuraavalla sivulla

4. Millainen asia on hankala tai helppo selvitettävä?

UV: Joskus on hankalaa selvittää asiaa jälkikäteen: onko toimittu oikein vai ei. Helppoa on lähettää tsemppiviesti silloin, kun joku on jo miettinyt asian valmiiksi! AMK-puolella on helppo vastata työaikalakia koskeviin asioihin – vuosityöajassa päivät voivat kyllä venyä.

TK: Yleensä asiat ratkeavat yhteistyössä OAJ:n toimiston kanssa. Helppointa on ottaa kantaa, jos on juuri tutustunut asiaan muutenkin.

AA: Erityisen hankalaa on ollut virkojen lakkautuksien peruminen.

5. Millainen on tyypillinen kysyjä?

UV: Tyypillinen kysyjä on usein jollain lailla järjestöaktiivi ja siksi ehkä löytää minut helpommin. Toivoisin, että muutkin hoksaisivat, että palvelussuhdeneuvojaan voi ottaa yhteyttä!

TK: Kysymyksiä tulee laidasta laitaan erilaisilta ihmisiltä.

AA: Tausta vaihtelee tosi paljon. Uudet opettajat ja jo pidempään työssä olleet työllistävät eniten.

6. Mitä olet itse oppinut palvelussuhdeneuvojana? Mikä on ollut paras oppi?

UV: Maltti! Vaikka puhelussa ensimmäinen reaktio saattaa olla se, että ”eihän noin voi tehdä”, niin kannattaa kuunnella ja kysellä ja selvittää, mitä on oikeasti tapahtunut/tapahtumassa. Monissa asioissa on myös hyvä keskustella muiden palvelussuhdeneuvojien kanssa ja selvittää sekin, onko joku toinen jo ollut kysyjään yhteydessä.

TK: Tässä tulee eteen samoja tilanteita kuin oman oppilaitoksen luottamusmiehenä toimiessa. Nämä kokemukset tukevat toisiaan.

AA: Olen pysynyt hyvin ajan tasalla siinä, missä ammatillisessa koulutuksessa mennään. Yhteistyössä OAJ:n toimistoväen kanssa olemme selvittäneet monet asiat.

Teksti: Heli Kamaja

Työpaikoille voidaan luoda hyviä tekijänoikeuskäytäntöjä

Työnantajan näkökulmasta käyttöoikeuden saaminen opettajan tuottamaan oppimateriaalin on monissa tilanteissa tärkeää, esimerkiksi opettajan siirtyessä eläkkeelle tai toisen työnantajan palvelukseen. Käyttöoikeuden avulla opettajan tuottamaa materiaalia on mahdollista antaa esimerkiksi muiden opettajien käytettäväksi ja mahdollisesti myös jatkokehittäväksi.

Karelia-ammattikorkeakoulun henkilöstöpäällikkö Jaana Tolkkinäkee oppimateriaalin käyttöoikeuden työnantajan näkökulmasta tärkeänä. ”Työnantajalla on näin käytössään opettajien hyvin laadittuja ja usean vuoden tuloksena jalostuneita materiaaleja, joita esimerkiksi uudet opettajat ja sijaiset voivat hyödyntää.”

”Uuden opettajan ensimmäinen vuosi on oikea survival-vuosi. Sen takia on tärkeää, että työnantaja voi tukea uutta opettajaa. Käyttöoikeuskorvaus on myös arvostuksen osoitus opettajan laatimaa materiaalia kohtaan.”

Pelissäännöt kuntoon

Karelia-ammattikorkeakoulussa työnantaja päätti ryhtyä selvittämään tekijänoikeuteen liittyviä kysymyksiä ja pelisääntöjä yhteistyössä henkilöstön kanssa syksyllä 2016. Ammattikorkeakouluun perustettiin rehtori Petri Raivon päätöksellä tekijänoikeustyöryhmä. Työryhmän puheenjohtajana toimi henkilöstöpäällikkö Jaana Tolkki ja jäsenenä OAJ:n pääluottamusmies Virva Rento ja julkaisusuunnittelija, luottamusmies Kaisa Varis sekä oikeusalan lehtori Atte Korte.

Työryhmän tehtävänä oli 1.9.2016-31.12.2017 kestäneen toimikautensa aikana valmistella pelisäännöt oppimateriaalien tekijänoikeuksiin liittyen. Työryhmän tehtävä oli myös valmistella tekijänoikeuteen liittyvää koulutusta henkilöstölle. Lisäksi työryhmä sai tehtäväkseen valmistella ammattikorkeakoululle materiaalin käyttöoikeussopimuksen.

Karelia-ammattikorkeakoulussa tekijänoikeuskysymykset nousivat esille henkilöstöpäällikkö Jaana Tolkkin aloitteesta. Jaana on toiminut henkilöstöpäällikkönä kuusi vuotta, ja sitä ennen ollut lehtorina ja luottamusmiehenä Kareliassa. Jaana on myös itse oppikirjailija ja haluaa, että tekijänoikeusasiat ymmärretään Kareliassa ja toimitaan sääntöjen mukaan. Jaanan mukaan tarve tekijänoikeustyöryhmään on tullut sekä työntekijöiden että työnantajan puolelta käytännön tilanteiden kautta.

”Tarve on ollut jo usean vuoden ajan ja oli ns. viimeinen hetki ryhtyä toimeen asian ratkaisemiseksi. Opetushenkilöstön esimiehillä oli muun muassa materiaalin käyttöoikeuden saamishaasteita, jotka tulivat erityisesti esille opettajien irtisanoutumistilanteissa ja pitkissä poissaoloissa. Työnantajalle aiheutti erityisesti hankalia tilanteita opettajien pitkät poissaolot, jossa sijaisella ei ollut mahdollisuutta materiaalin käyttöön.”

”Opettajien keskuudessa on puolestaan ollut tilanteita, joissa kollega on käyttänyt väärin toisen tekemää materiaalia, muun muassa esittänyt sitä omanaan. Nämä ovat aiheuttaneet ristiriitatilanteita työyhteisössä.”

Hyvä pohjatyö tärkeää

Tekijänoikeustyöryhmä perehtyi toimikautensa aikana tekijänoikeuteen liittyvään lainsäädäntöön ja muiden korkeakoulujen toimintamalleihin tekijänoikeusasioissa. Henkilökunnan tietämystä tekijänoikeudesta testattiin tietovisalla. Tämän avulla työryhmä sai tärkeää taustatietoa

siitä, mitkä asiat aiheuttavat epäselvyyksiä.

Tekijänoikeustyöryhmällä oli Karelia-ammattikorkeakoulun strategia-päivässä toukokuussa 2017 pop up-standi, jossa henkilöstöltä pyydettiin kommentteja ja mielipiteitä siihen, millaiset pelisäännöt Kareliassa tulisi tekijänoikeuteen liittyen olla.

Työryhmän työskentelyn tuloksena syntyi ensinnäkin Karelia-ammattikorkeakoulun tekijänoikeuspelisäännöt, jotka ammattikorkeakoulun rehtori hyväksyi noudatettavaksi osana jokapäiväistä toimintaa. Toiseksi työryhmä laati käyttöoikeussopimuksen, joka otettiin rehtorin päätöksellä myös käyttöön. Sopimusluonnos kävi kommentteilla sekä OAJ:ssä että työnantajan sopimuslakimiehellä.

Useita sopimusvaihtoehtoja

Karelia-ammattikorkeakoulussa jokaisella opettajalla on mahdollisuus tehdä työnantajan kanssa käyttöoikeussopimus, mutta siihen ei ole velvollisuutta. Sopimus voidaan neuvotella usealla erilaisella tavalla. Se voi koskea esimerkiksi kaikkea opettajan tuottamaa materiaalia tai tiettyä nimettyä materiaalia. Sopimus voi sisältää käyttöoikeuden lisäksi myös muokkausoikeuden.

Sopimukseen sisältyy myös opettajalle materiaalista maksettava yleensä kertaluontoinen korvaus, joka voi olla euromääräinen tai työaika-suunnitelmaan annettavaa työaika.

”Tekijänoikeuspelisäännöillä on myös työhyvinvointinäkökulma ja luottamusnäkökulma. Kun sitoudumme yhteisiin pelisääntöihin, vältymme mahdollisilta ristiriitatilanteilta, mikä puolestaan lisää luottamusta ja hyvinvointia työssä.”

Jaana Tolkki näkee Karelian tekijänoikeustyöryhmän työskentelyn ja saavutetut lopputulokset positiivi-

sena. Ryhmällä oli yhteinen tavoite päämäärä, jota tuki rehtorin päätös työryhmän asettamisesta. Työryhmässä ei ollut työntekijä-työnantaja-vastakkainasettelua. Työskentely oli avointa, rakentavasti keskustelevaa ja ratkaisukeskeistä.

”Olen tyytyväinen pelisääntöihin, jotka ovat tarpeeksi lyhyet, selkeät ja konkreettiset. Niissä on myös yhteys muihin Karelian henkilöstöohjeistuksiin, esimerkiksi miten toimia väärinkäyttötilanteessa.”

”Tekijänoikeussopimuksesta tuli hyvä, sitä on jo käytetty muun muassa eläköitymistilanteessa ja ammattikorkeakoulujen yhteisessä koulutustarjonnassa. On vain huolehdittava, että säännöt ovat kaikkien tiedossa ja niitä aidosti noudatetaan. Esimiehellä on myös keskeinen rooli tarjota käyttöoikeussopimusta opettajille.”

Teksti: Atte Korte ja Jaana Tolkki

Karelian tekijänoikeus-pelisäännöt

1. Olen tutustunut tekijänoikeuksiin.

Selvitän aina käyttämäni aineistoon liittyvät tekijänoikeuskysymykset.

Käytän tukena esim. www.kopiraaitila.fi ja www.operight.fi sivustoja.

2. Kunnioitan omia tekijänoikeuksiani.

Mikäli tekemäni aineistoa käytetään vastoin tekijänoikeuksia, selvitän asian asianosaisen kanssa. Tarvittaessa olen yhteydessä esimieheeni.

3. Kunnioitan toisen tekijänoikeuksia.

Käytän aineistoa siten kuin siitä on sovittu aineiston laatijan kanssa.

Muistan mainita aineiston laatijan aineistoa käyttäessäni.

En luovuta organisaation ulkopuolelle työnantajan laatimia aineistoja ilman työnantajan edustajan lupaa.

4. Teen tarvittaessa työnantajan kanssa sopimuksen aineiston käyttöoikeudesta.

Sopimuksen laadintaa varten olen yhteydessä esimieheeni.

5. Sovin aineiston käyttöoikeudesta tarvittaessa toisen työntekijän kanssa.

Esimerkiksi työkaverin laatiman aineiston käytöstä omassa työssä suositellaan sovittavaksi kirjallisesti, esimerkiksi sähköpostitse.

Karelian tekijänoikeustyöryhmä: Kuvassa Jaana Tolkki, Kaisa Varis ja Atte Korte. Kuvasta puuttuu tekijänoikeustyöryhmän jäsen Virva Rento.

Oppimateriaalin tekijänoikeus kuuluu opettajalle, mutta käyttöoikeudesta voidaan sopia

Opettajan tekijänoikeudet ovat puhuttaneet paljon viime vuosina. OAJ:n lakimies Ira Hietanen-Tanskanen korostaa sitä, että tekijänoikeuslain mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Opettajalla on yksinoikeus määrätä teoksestaan eli päättää esimerkiksi siitä, miten ja kuka teosta saa käyttää. Oikeuksien luovutuksesta pitää sopia aina erikseen.

Mitä tekijänoikeus suojaa ja mitä ei

Opettaja laatii työssään monenlaisia materiaalia, joka voi kuulua tekijänoikeuden piiriin. Tällaista materiaalia ovat esimerkiksi opettajan itse laatimat verkkoaineistot, nauhoitetut opetustuokiot ja oppimistehtävät.

Myös luentodiat voivat saada tekijänoikeussuojaa, jos ne muodostavat riittävän omaperäisen kokonaisuuden. Esimerkiksi opettajan itse tuottamaa tekstiä ja havainnollistavia kuvia sisältävät diat todennäköisesti kuuluvat tekijänoikeussuojan piiriin.

Sen sijaan esimerkiksi toisen tekijän oppikirjan siteerauksiin perustuvat yksinkertaiset diaesitykset todennäköisesti jäisivät tekijänoikeussuojan ulkopuolelle. Ira Hietanen-Tanskanen mukaan keskeistä on arvioida teoskynnyksen ylittymistä.

”Teoskynnys on ylitettävä, jotta teos voi saada tekijänoikeussuojaa. Suojaa saavat vain itsenäiset ja omaperäiset teokset. Hyvä apukysymys teoskynnyksen ylittymisen arviointiin on, päätyisikö kukaan toinen samanlaiseen lopputulokseen? Tekijänoikeus suojaa teoksen ulkomuotoa ja ilmaisutapaa. Ideaa, tietoa, teoriaa tai periaatetta ei puolestaan suojata.”

Materiaalin tuottaminen muille

Opetusalalla opettajien tehtäviin ei yleensä kuulu oppimateriaalin tuottaminen muiden käyttöön, vaan

tästä pitää Ira Hietanen-Tanskanen mukaan erikseen sopia työnantajan ja opettajan välillä.

”Opettajan tehtävä työ- ja virka-suhteessa on opettaminen. Opettajan tehtäviin ei kuulu oppimateriaalin laatiminen. Työantaja on vastuussa siitä, että opettajan käytettävissä on erilaisia oppimateriaaleja.”

Opetusalalla on vakiintunut käytäntö, jonka mukaan työnantaja ei saa edes käyttöoikeutta opettajan tuottamaan oppimateriaaliin.

sillä työantaja ja työntekijä eivät ole tasavertaisessa asemassa työsopimuksen tekohetkellä. Työsopimuksessa oikeuksien luovuttaminen voi olla myös haastavaa, koska luovutussopimuksessa tulisi aina eritellä mistä materiaalista on kyse, miten, missä ja kuinka kauan materiaalia voi käyttää ja toisaalta korvauksesta. Mikäli opettaja veloitetaan luopumaan kaikista oikeuksistaan, katsomme, että sopimusehto on kohtuuton.”

Opettaja voi allekirjoittaa halu-

”Opettajalla on vapaus suunnitella oppitunnit ja valita käyttämänsä oppimateriaali. Jos opettaja tekee opetusmateriaalin oppilaitoksen käyttöön, työnantajan ja opettajan pitäisi nimenomaisesti sopia opetusmateriaalin käyttöön liittyvistä oikeuksista.”

Käytöstä pitää aina sopia

OAJ pitää tärkeänä, että olipa kyse rinnakkaisen käyttöoikeuden luovutuksesta tai mahdollisten muiden oikeuksien luovutuksesta, pitäisi siitä aina sopia opettajan kanssa. Ira Hietanen-Tanskanen katsoo, ettei tekijänoikeudesta ole hyvä sopia työsuopimuksessa.

”Työsopimuksessa tekijänoikeuksien luovutuksesta ei ole hyvä sopia,

nessaan sopimuksen, jossa luovuttaa työantajalle rinnakkaisen käyttöoikeuden. Tästä on hyvä sopia kirjallisesti. Opettaja on oppimateriaalin tekijänä teoksen luoja, jolloin opettajalla on yksinomainen oikeus määrätä teoksestaan. Ira Hietanen-Tanskanen painottaa, että oman tahdon vastaisesti ei tarvitse sopimusta allekirjoittaa.

”Mikäli työantaja painostaa allekirjoittamaan sopimusta, jossa työantajalle luovutetaan kaikki oikeudet, on hyvä olla yhteydessä luottamusmieheen tai OAJ:n lakimieheen. Kaikkien oikeuksien luovutus on vain harvoin tarkoituksenmukaista.”

Teksti: Atte Korte ja Jaana Tolkki

Kuva: Salla Anttila

TAMK tuo business case

Creativity Race -kilpailu liittyy suurempaan Liiketoiminta ja palvelut -yksikön tavoitteeseen. Tavoitteenamme on olla Suomen ensimmäinen korkeakoulu, joka järjestää säännöllisesti kansainvälisiä business case -kilpailuja. Kilpailut ovat olleet jo vuosikymmenien ajan vahva ja arvostettu osa korkeakoulujen toimintaa Yhdysvalloissa, Kanadassa, Australiassa, Uudessa-Seelannissa ja tietyissä Aasian maissa. Eurooppalaisissa korkeakouluissa ilmiö alkaa vasta pikkuhiljaa näkyä.

Tämän kevään kilpailu toimii pilotina ja valmistautumisena kansainvälisen kilpailun järjestämiseen, joka suunnitelmien mukaan toteutuu tammikuussa 2021. Creativity Racen rakenne ja säännöt on tehty kansainvälisten standardien mukaisesti, ja neuvonantajina on kokeneita business case -valmentajia ympäri maailman. Prosessissa ovat auttaneet myös TAMKin omat kokemukset kansainvälisistä kilpailuista.

Kokemus tästä opiskelijatiimin toteuttamasta ensimmäisestä kilpailusta oli kokonaisuudessaan positiivinen ja opettavainen. Pientä viilasta tehdään niin käytännön seikkoihin kuin joihinkin sääntöihin liittyen, mutta kokonaisuudeltaan kilpailun konsepti toimi erinomaisesti ja oli rikastuttava kokemus kaikille osallistuneille.

TAMKin opiskelijat saavat mahdollisuuden osallistua niin omaan kilpailuun kuin kansainvälisiin kilpailuihin Business Case Consulting Training -opintojakson kautta. Valmennuksen aikana harjoitellaan kilpailuissa – ja liike-elämän konsultointi- ja muissa työtehtävissä yleensäkin – tarvittavia taitoja eri kilpailuissa käytettyjen yritysten tarjoamien haasteiden kautta. Tavoitteena on luoda vahva business case -kulttuuri koulutusohjelmaamme, joka puolestaan tukee TAMKin laadukkaan ja ajantasaisen koulutuksen tarjoamisen tavoitetta.

Ensimmäinen valtakunnallinen business case -kilpailu järjestettiin 25.–26.4. Tampereen ammattikorkeakoulun Liiketoiminta ja palvelut -yksikössä. Creativity Race -kilpailun mottona on 'Turn Creativity into Reality' mikä kertoo olennaisen kilpailun tarkoituksesta: tiimien tulee käyttää innovaatiokykyään yhdistettynä alan koulutuksesta saatuaan tietoon, ja luoda niin hyvä ja vakuuttava ratkaisuehdotus, että siitä tulee osa yrityksen todellisuutta.

Business case -kilpailut ovat monitasoisia oppimiskokemuksia ja hyödyntävät kaikkia osallistuvia tahoja. Opiskelijoiden näkökulmasta ne kehittävät niin yritystoiminnan kokonaisuuden hahmottamista, ongelmanratkaisutaitoa, kriittistä tiedonhankintaa ja sen analysointia, päätöksentekokykyä, tiimityöskentelyä, esiintymis- ja kielitaitoa, ajanhallintaa kuin paineensietokykyäkin. Tämän lisäksi opiskelijat saavat arvokasta, oppimistaan tukevaa palautetta tuomaristolta.

Case-yritykset saivat yhdeksän ratkaisuehdotusta heidän olemassa olevaan, yrityksen toimintaan liittyvään haasteeseen. Myös tuomaristolla on tärkeä rooli: he saavat jakaa omaa asiantuntijuuttaan nuorille alan opiskelijoille, sekä kurkistaa korkeakouluihin ja siellä oleviin ja pian työelämään siirtyviin nuoriin talentteihin.

-kulttuuria liiketalouden opetukseen

Kilpailut itsessään tarjoavat opiskelijoille ainutlaatuisen oppimistilanteen, ja toimivat myös erinomaisina verkostoitumisen ja korkeakoulujen markkinoimisen alustoina. Olemme luoneet Tampere Business Case Clubin kaiken business case -toiminnan yhteen kokoavaksi tahoksi (<https://sites.tuni.fi/tamperebcc/>)

Making Business Case Culture Part of Our Culture.

Teksti: Mari Rytisalo, lehtori,
Liiketoiminta ja palvelut,
mari.rytisalo@tuni.fi

Kuvat: Kalle Kaltio

Creality Race -kilpailu

Yhdeksän business-alan opiskelijatiimiä eri korkeakouluista ja koulutusohjelmista

- Kaksi päivää aikaa laatia ratkaisuehdotus kahden case-yrityksen (Fortum ja K-kauppiasliitto) esittämiin haasteisiin
- Tiimit esittivät ratkaisunsa yrityselämän edustajista koostuvalle tuomaristolle
- Divisioonien parhaat pääsivät esittämään tuomaristolle ehdotuksensa
- Voittaja: International Business -koulutusohjelman opiskelijat Seinäjoen ammattikorkeakoulusta
- Toinen sija: Tuotantotalouden opiskelijat Hervannan kampukselta Tampereen yliopistosta
- Kolmas sija: Satakunnan ammattikorkeakoulun kansainvälisen kaupan opiskelijat
- Paras tiimi palkittiin 1000 € rahapalkinnolla

Editat digimateriaalit elin

UUTUUS

2. ASTE

TALOUSOSAAJA 1 Tuloksellinen toiminta

Havainnollinen digikirja kannattavuuslaskennan perusteista. Toiminnallinen aineisto sisältää runsaasti tehtäviä, joista opiskelija saa palautteen välittömästi. Asioita havainnollistetaan myös esimerkkien, animaatioiden ja kuvitteellisen yrittäjän tarinan avulla.

UUTUUS

2. ASTE

TALOUSOSAAJA 2 Kirjanpito ja tilinpäätöskirjaukset

Monipuolinen digikirja käsittelee kirjanpitoa, arvonlisäverotusta, palkkakirjauksia, jakotuksia ja tilinpäätöstä käytännönläheisesti. Kirja sisältää runsaasti tehtäviä, esimerkkejä, animaatioita ja opetusvideoita. Materiaaliin sisältyvää tositeaineistoa on käytetty Taitaja2019-kilpailussa taloushallinnon materiaalina.

PALKITTU

2. ASTE

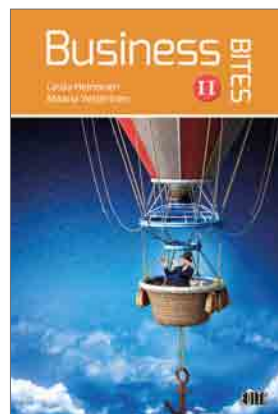
BUSINESS BITES I

Palkittu digikirja liiketoiminnan opiskelijoiden yhteisiin englannin opintoihin. Soveltuu myös englannin perusasioiden kertamiseen. Business Bites I on voittanut hopeaa **Best European Learning Materials 2018** -kilpailussa sekä saanut pedagogisista ansioistaan **Kokoa-sertifikaatin**.

UUTUUS

2. ASTE

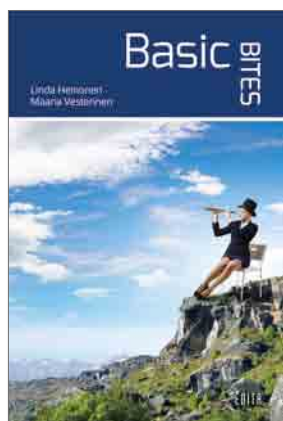

BUSINESS BITES II Customer Service Skills

Asiakaspalvelun englantia digikirjana. Materiaalissa harjoitellaan asiakaspalvelu- ja neuvontatilanteita kaupan alalla, toimistossa ja palveluissa.

UUTUUS

2. ASTE

BASIC BITES Grammar & Communication Tools

Digikirja englannin kieliopin ja viestinnän työkalujen oppimiseen. Basic Bites soveltuu ammatillisiin perustutkinto-opintoihin alasta riippumatta sekä jo työelämässä oleville.

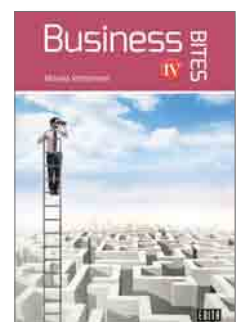
TULOSSA

2. ASTE

BUSINESS BITES III

Markkinointiviestinnän englantia. Tulossa syksyn 2019 opetukseen.

BUSINESS BITES IV

Logistiikkapalvelujen englantia. Ilmestyy loppuvuodesta 2019.

Edita Oppiminen

ikäisen oppimisen tukena

UUTUUS

2. ASTE | KORKEA-ASTE

VIESTI PERILLE!

Tuloksellista markkinointiviestintää ja sisällöntuotantoa

Markkinointiviestinnän ja sisällöntuotannon prosessit kuvataan kokonaisuutena suunnittelusta ja budjetoinnista käytännön toteutukseen sekä toimenpiteiden vaikutusten mittaamiseen – erityisesti digitaalisen markkinointiviestinnän näkökulmasta. Kirja sisältää ajatteluun aktivoivia harjoituksia ja tehtävänantoja laajempiinkin projekteihin. Digikirja soveltuu oppimateriaaliksi ammatilliselle toiselle asteelle ja ammattikorkeakouluihin sekä käsikirjaksi yrittäjille.

**Tilaa
digikirjoista
ilmainen
koekäyttö!**

[www.editapublishing.fi/
koekaytto](http://www.editapublishing.fi/koekaytto)

UUTUUS

2. ASTE | KORKEA-ASTE

FAKTA JA FIILISTÄ tapahtumatuottajalle

Uutuusteos kuvaa tapahtumien syntymisen taustalla olevan kokonaisuuden ja yhteistyöverkoston ja antaa konkreettisia välineitä tapahtumatuottajalle. Kirja sisältää runsaasti kulttuurialan tunnettujen toimijoiden haastatteluja ja vinkkejä sekä autenttisia esimerkkejä. Digikirja sopii sekä ammattikorkeakouluihin että toiselle asteelle.

UUTUUS

KORKEA-ASTE

EYE FOR BUSINESS

Uusi digitaalinen oppimateriaali liiketalouden englannin kielen ja viestinnän opintoihin korkea-asteelle ja työelämässä oleville. Aiheena on mm. kirjallinen ja suullinen viestintä liike-elämän eri tilanteissa. Materiaali on kokonaan englanniksi, joten se sopii myös kansainvälisille opiskelijoille.

UUTUUS

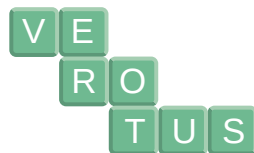

KORKEA-ASTE

JOHTAMINEN keskeiset käsitteet, teoriat ja trendit

Uutuuskirjassa esitellään johtamisen keskeiset käsitteet, teemat, teoriat ja kehityskulut tiiviisti ja helppotajuisesti, käytännön esimerkkien tuella. Kirja on kattava kokonaisuus johtamisen tieteenalasta ja vertailukelpoinen alan kansainvälisten oppikirjojen kanssa. Saatavana painettuna ja e-kirjana.

UUTUUS

KORKEA-ASTE

VEROTUS

Yrityksen ja yrittäjän tulojen verotukseen keskittyvä verkkokurssi kattaa niin henkilö- kuin yritysverotuksen, arvonlisäverotuksen sekä tilinpäätös- ja verosuunnittelun perusteet selkeästi esitettynä. Kurssi sisältää mm. opetusvideoita keskeisistä teemoista sekä esimerkkejä ja digitehtäviä, joista opiskelija saa välittömän palautteen.

TILAUKSET JA LISÄTIEDOT

opettajapalvelu@edita.fi • puh. 020 450 010 • www.oppinet.fi

EDITA

Liiketalouden oppimisympäristöt

Liiketalouden oppilaitoksissa tähdätään yhä enemmän koulutuksen tuottamiin työelämäntaitoihin samalla kun opetussuunnitelmat muuttuvat oppiainekeskeisistä osaamiskeskeisiksi. Tarkoituksena on tuottaa nuorille oman alan erityisosaamisen ohella henkilökohtaisia valmiuksia, joilla pärjätään työelämässä. Tilausta on menetelmille, joilla voidaan vahvistaa liiketalouden alan edellyttämiä henkilökohtaisia valmiuksia.

Viime aikoina monissa selvitetyksissä ja tutkimuksissa on ilmennyt, että työtehtävissä menestymisessä tarvitaan ala-kohtaisen erityisosaamisen ohella henkilökohtaisia valmiuksia. Suomalaisessa liiketoimintaosaamisen luonnetta selvittävässä tutkimuksessa (EK 2011; Schleutker 2018) niin työnantajat kuin alalle valmistuneet näkivät liiketoimintaosaamisen pikemminkin soveltavana ja käytännönläheisenä taitona kuin teoreettisena osaamisena.

Erityisesti yrityksissä odotetaan kykyä soveltaa osaamistaan luovasti.

Sekä yrityksissä että julkisella sektorilla pitää kyetä toimimaan vuorovaikutteisesti, soveltavasti ja itseohjautuvasti. Erityisesti yrityksissä odotetaan kykyä soveltaa osaamistaan luovasti ja muuttaa mahdollisuuksia liiketoiminnaksi. Tästä näkökulmasta keskeisiä liiketoimintaosaamisen elementtejä ovat vuorovaikutustaidot, tiimityötaidot, muutoksiin sopeutuminen ja itsensä kehittäminen.

Suurimpia vajeita sekä työnantajien että vastavalmistuneiden piirissä koettiin taidoissa, jotka liittyvät läheisesti käytännön työ-

elämän tilanteisiin. Tällaisia olivat muun muassa vastuullisuus, epävarmuuden sietokyky ja ongelmanratkaisu sekä kokonaisuuksien hallinta. Monissa oppilaitoksissa tämä tarve onkin tiedostettu, ja opetussuunnitelmia ja -menetelmiä on uudistettu. Edellä esille nousseiden henkilökohtaisten työelämävalmiuksien oppimista tukevien oppimisympäristöjen luomista pidetään kuitenkin usein haasteellisena.

Yksilötason liiketoimintaosaaminen liittyy usein juuri henkilökohtaisten työelämävalmiuksien käyttämiseen erilaisissa tilanteissa ja niihin valmistautumiseen. Henkilökohtaisia valmiuksia ei opita perinteisin menetelmin siirtämällä, vaan ne syntyvät sisäisten prosessien ja ulkoisten är-

Keskeisiä liiketoimintaosaamisen elementtejä ovat vuorovaikutustaidot, tiimityötaidot, muutoksiin sopeutuminen ja itsensä kehittäminen.

sykkeiden yhteisvaikutuksella. Siksi niiden syntyminen edellyttää yksilöllisiä ja omakohtaisia oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä. Tällaisen omakohtaisen oppimisen (personali-

Henkilökohtaisia valmiuksia ei opita perinteisin menetelmin siirtämällä.

zed learning) tuloksena syntyy taitoja ja osaamista, jotka ovat siirrettävissä muihin tehtäviin ja toimintaympäristöihin.

Sawyer (2006, 3-5) on esittänyt seuraavia edellytyksiä omakohtaisen oppimisen toteutumiselle

- oppimisessa keskitytään ilmiöön itseensä ja sen oppimiseen – ei pelkkään opettamiseen
- luodaan monipuolisia oppimisympäristöjä
- tunnistetaan aiempaa osaamista ja rakennetaan uutta osaamista oppijan sen varaan
- oppimiseen kuuluu reflektointi eli opitun tiedon peilaaminen käyttötilanteissa saatuihin kokemuksiin.

Teksti: Pia Lindgren ja

Kai Schleutker

Kuvat: Pia Lindgren

muutoksessa

Case: toiminnallinen työpaja Salon IoT-Campuksella

Turun AMK:n Salon kampuksella on jo vuosikymmeniä sovellettu innovatiivisia oppimismenetelmiä ja erilaisia oppimisympäristöjä. Tammi-kuusta 2018 on oppimisympäristö muuttunut ihan fyysisesti ja olemme entisessä Nokia kampuksessa, osana Salon IoT-campusta. Salon yksikköä pidetäänkin ”innovatiivisena kokeilulabrana”, jossa uskalletaan kokeilla uusia tuulia.

Kaikelle uudelle valmis joukko BisenAkatemian valmentajia ja tiimiyrittäjiä aloitti syyslukukauden workshopilla. Siinä törmäytyivät italialaiset kouluttajat suomalaisten, saksalaisten ja ranskalaisten opiskelijoiden kanssa. Workshopin aiheena oli erityisesti tiimityötaitojen kehittäminen ja eri roolien kokeminen tiimille annetussa Lego-kokoamistehtävässä.

Ryhmässä oli 33 opiskelijaa, jotka jaettiin sekatiimeihin. Tehtävänä oli koota lego-paloista kokonaisuus tarkoin määritellyissä rooleissa. Rooleina olivat builder, communicator, leader, ambassador. Kuvat kertovat, miten ryhmät toimivat alun pienen kaaoksen jälkeen. Rooleja vaihdettiin kaksi kertaa, joten jokainen pääsi kokeilemaan useita rooleja.

Tulokset ja tuntemukset purettiin yhteisessä ringissä. Päällimmäisenä tuli kommunikaation vaikeus, kun kukaan ei puhunut omaa kieltään.

Koska suomalaisia kuitenkin oli eniten, suomea puhuttiin liikaa. Tästä opittiin suoraan se, että tiimillä pitää olla yksi yhteinen kieli! Se että tiimit ovat kansainvälisiä koettiin haasteena mutta myös faktana. Maailma on kansainvälinen!

Rooleista builder tuntui olevat helppoin, koska hän teki vain sen mitä toiset käskivät. Toisaalta useat kommentit korostivat sitä, ettei kukaan haluaisi olla käskytettävänä omassa tulevassa työroolissaan.

Communicator ja varsinkin Leader olivat kovin vaativia rooleja kaikkien mielestä. Näissä rooleissa pitää osata sanoa ja puuttua, mutta oikealla tavalla. Eikä varsinkaan saa puuttua liikaa!

Koko workshop oli hyvä alku uudelle lukuvuodelle. Vähän ”shokkahoitoa” joidenkin mielestä, mutta myös innostavaa ja hauskaa. Moni huomasi joutuneensa mukavuusalueensa ulkopuolelle. Vaihto-opiskelijat kommentoivat erityisesti sitä, että heillä ei juurikaan tällaisia workshoppeja ole, vaan asiaan mennään suoraan ja luentoja kautta.

Yhteenvetona todettiin, että uskallus, heittäytyminen, hauskuus, haasteet, ja kaikenlainen erilaisuus tuovat iloa ja energiaa oppimiseen ja antavat valmiuksia tehokkaalle tiimityöskentelylle.

Lähteitä

EK Elinkeinoelämän Keskusliitto (2011) Loppuraportti Oivallushankkeesta 2008-2011.
http://ek.multiedition.fi/oivallus/fi/liitetiedostot/Oivallus_loppuraportti_web.pdf . Luettu 9.4.2015.

Lehto A. & Penttilä T. (eds.) 2013: Pedagogical Views on Innovation Competences and Entrepreneurship – Innovation pedagogy and other approaches. Reports from Turku University of Applied Sciences 171.

Mourshed, M., Patel, J. & Suder, K. (2014) Education to employment: Getting Europe's youth into work. McKinsey & Company.
Partanen, J. (2016) Tiimivalmentajan parhaat työkalut. Partus.

Sawyer, K. (2006) The new science of learning. In Cambridge handbook of learning. Cambridge university press, 1-16.

Schleutker, K. (2018). Yksilötason liiketoimintaosaamisen määrittelyä ja liiketalouden opiskelijoiden oppimisen taustalla vaikuttavista tekijöistä ammattikorkeakoulutuksessa. Tampereen yliopisto, pro gradu.

WEF World Economic Forum (2016) The Future of Jobs. Employment, Skills and Workforce Strategy for the fourth industrial revolution.

Tehoa kierrätykseen, markkinoita

MuKi luo kierrätysverkostoa Vakka-Suomessa

Turun ammattikorkeakoulun 3. vuosikurssin opiskelijoille suunnatussa Innovation Projectissa opiskelijat työستävät erilaisia monialaisia projekteja lukukauden ajan. Lukuvuonna 2018-2019 yhtenä projektina oli Circular Economy Centre for Plastics - Muovin kiertotalouskeskittymä, jota tehtiin osana laajempaa MuKi-kokonaisuutta (ks. faktalaatikko).

Pienet tuotemäärät ja ennakkoluulot

Kierrätysmuovituotteiden ongelmana nähtiin muun muassa ennakkoluulot ja markkinointi.

Tällä hetkellä kierrätetyn muovin kysyntä on noin kuusi prosenttia kaikesta muovin kysynnästä Euroopan alueella (Euroopan komissio 2018). Kierrätetystä muovista valmistettujen tuotteiden vähittäismyynti on hankalaa, sillä kuluttajat ostavat mieluummin neitseellisistä materiaaleista valmistettuja tuotteita. Tämä johtuu lähinnä siitä, että uusiutuotteiden vähittäismyyntihinta on korkeampien valmistuskustannusten vuoksi korkeampi kuin neitseellisten tuotteiden.

Lisäksi kierrätysmuoveista valmistettujen tuotteiden eli uusiutuotteiden markkinat ovat kapeat ja koos-

tuvat vain muutamista tuotteista, jolloin niiden tuottaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa. Siksi kierrätysmuovituotteiden markkinoinnillisten ongelmien ratkaisu on tärkeää.

Haasteena ovat myös kuluttajien ennakkoluulot erityisesti kierrätysmateriaaleista valmistettujen tuotteiden laatua ja kestävyyttä kohtaan. Ongelma ei ole poistunut, vaikka tietoisuus sekä kierrätyksen tärkeydestä että sen mahdollisuuksista on lisääntynyt.

Edellä mainittuja ongelmia voidaan lähestyä markkinoinnin kehittämisen avulla.

Väriä, videoita, haasteita ja tarinoita

Kierrätysmateriaaleista valmistettujen tuotteiden näkyvyyttä voitaisiin parantaa esimerkiksi muuttamalla hintalappujen ulkonäköä. Uusiutuotteiden hintalapuissa voisi olla vihreä reunus tai taustaväri, jolloin ne osuisivat paremmin kuluttajan silmään. Kauppa tiedottaisi muutoksesta esimerkiksi sisäänkäynnin kohdalla tai mainoksissaan, jolloin myös valmistava yritys saisi ekologisemman imagon.

Mainosvideot ovat myös tehokas keino luoda tietoisuutta uusiutuotteista. Esimerkiksi kierrätysmuovituotteiden valmistajat voisivat itse luoda kysyntää uusiutuotemarkkinoille markkinoimalla muovin kiertotalouden hyötyjä erilaisilla videoilla, jotka voivat olla vaikka perinteisiä mainosvideoita, joilla esitellään valmistajan omia tuotteita.

Vaihtoehtoisesti voitaisiin luoda haasteita, kuten Elä viikon ajan ostamatta neitseellisiä muovituotteita tai Lajittele kaikki roskasi. Lisävauhtia haasteille tulisi, jos mukaan saataisiin tunnettuja bloggaajia tai tubettajia jakamaan omia kokemuksiaan kierrätyksestä sosiaalisessa medias-

sa ja kuvaamaan omia videoita aiheesta.

Tällä hetkellä uusiutuotteita ei markkinoida käyttämällä hyväksi tarinaa niiden taustalla. Toisin sanoen ei osata painottaa tuotteen kierrätysmateriaalitaustaa positiivisesti ja näkyvästi. Tällöin käyttämättä jää paljon markkinointimahdollisuuksia. Paketeissa voisi lukea esimerkiksi Olin ennen jauhelihapaketti tai muuta vastaavaa, joka hausalla tavalla kiinnittäisi kuluttajan huomion.

Kierrätykseen helpotusta

Muovien kiertoprosenttia saataisiin myös nostetuksi helpottamalla itse kierrätystä. Nykyisin ongelmana on, että tuotteet ja niiden pakkaukset sisältävät useita eri materiaaleja, joista vain osa on mahdollista kierrättää. Ratkaisu voisi olla, että tuotteissa siirryttäisiin käyttämään vain yhdenlaista materiaalia. Vähintäänkin pakkausseosteessa pitäisi olla selkeästi ilmoitettu, mitkä osat ovat kierrätettäviä.

Koska yritykset lisäävät kierrätysmuovien käyttöä tuotantoprosessissa, lisääntyy myös materiaalin kysyntä. Vielä on monia ihmisiä, jotka eivät kierrätä muovia ollenkaan. Syitä on useita, kuten edellä mainittu hankalat pakkaukset ja se, etteivät ihmiset tiedä, mihin muovit päätyvät. Jos uusiutuotteita mainostettaisiin näkyvämmiin, ihmiset myös tietäisivät, että muovin kierrättämisestä on jotakin hyötyä.

Muovinkulutuksen arvioidaan aiheuttavan maailmanlaajuisesti 400 miljoonaa tonnia päästöjä vuodessa (Ympäristöministeriö 2018). Määrä koostuu sekä muovintuotannosta että jätemuovien poltosta. Päästöjä voidaan vähentää kierrättämällä muovit, jotta uuden muovin tarve vähenee. Muovin kierrätys on kuitenkin vielä varsin uusi asia, eikä kierrätetyistä muoveista valmistettuja

Muovin kiertotalouskeskittymä Vakka-Suomeen (MuKi)

Ukipolis Oy:n ja Turun ammattikorkeakoulun yhteistyöprojekti, jonka tavoitteena on luoda muovien kierrätysverkostoa Vakka-Suomen alueella. Tarkoituksena on kartoittaa yritysten muovijätteen määrää ja tehostaa materiaalin kiertoa. Tämä toteutetaan tuomalla yrityksiä yhteen ja toteuttamalla erilaisia kokeiluja. Projektia toteutetaan kesäkuusta 2018 huhtikuuhun 2019, ja sen rahoittajana toimii Varsinais-Suomen maakuntaohjelma Alueelliset Innovatiot ja Kokeilut (AIKO). (Turku AMK 2019.)

kierrätysmuovituotteille

tuotteita ole vielä opittu markkinoimaan tehokkaasti.

Projektin final showroom

Kierrätysmuoviin liittyvät projektit edellyttivät opiskelijoilta muun muassa kustannuslaskelmia, palvelumallien suunnittelua sekä markkinoinnin kehittämistä, jotka puolestaan sisäl-

sivät useita pienempiä projekteja kokonaisuuteen kuuluville yrityksille.

Projekti huipentui messutyyppiin tapahtumaan, final showroomiin, jossa projekti esiteltiin. Projektin jäsenistä muodostui kansainvälinen ja moniosaava ryhmä (kaksi markkinoinnin opiskelijaa, kaksi kansainvälisen bisneksen opiskelijaa,

kaksi turvallisuus- ja ympäristötekniikan opiskelijaa sekä yksi prosessi- ja materiaalitekniikan opiskelija), jossa kaikkia yhdisti halu kehittää muovinkierrätystä ja ratkaista sitä koskevia tuotannollisia, logistisia ja markkinoinnillisia ongelmia.

Teksti ja kuva: Vilma Dinh, Riku Turunen, Sari Loppela, Liisa Lehtinen

Kun tarjolla ei ole muovinkierrätyspistettä, pakkaamme muoviroskat mukaan ja viemme ne kotiin tai muualle, missä ne voidaan kierrättää. (ylhäällä vasemmalta: Maxime Lignièrès & Riku Turunen, alhaalla vasemmalta: Kim Do, Assunta Kienzler, Zoé Cosnefroy, Tuomas Mäntynen & Vilma Dinh)

Lehtorit työelämäjaksolla

Loistava mahdollisuus oppia uutta, verkostoitua ja edistää ammattikorkeakoulujen työelämäyhteistyötä

Syksyllä 2018 meidän oli tullut aika hypätä uusiin saappaisiin ja jättää hetkeksi lehtorin kenkät kaappiin. Haaga-Helien liiketa-

louden koulutusohjelman lehtoreina meidät oli hyväksytty kahdeksan viikon pituiselle työelämäjaksolle, joka tarjoaa opettajille erinomaisen mahdollisuuden päivittää ja kehittää osaamistaan yhteistyössä liike-elämän kanssa.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun strategisena tavoitteena on kehittää yhteisöllistä huippuosaamista työelämän tarpeita ennakoiden ja koulu tarjoaa opetushenkilöstölleen mahdollisuuden hakea työelämäjaksolle viiden vuoden välein. Valitsemansa yrityksen kanssa opettaja sopii kehityshankkeesta, joka luo uusia ratkaisuja ja uudistaa näin organisaation toimintaa.

On ollut palkitsevaa huomata, että sekä kohdeyritykset että opiskelijamme ovat aidosti profiloineet kehitys-

hankkeistamme. Anne-Maijan tutkimustuloksia ja kehitysehdotuksia on hyödynnetty KONEella, ja hän on jatkanut aiheen parissa Asiakkuuksien johtaminen -opintojaksollaan, jossa opiskelijat ovat tehneet aiheeseen liittyvän oppimistehtävän. Myös yritys-oppilaitosyhteistyön edistäminen on ollut erittäin antoisaa.

Ria-Marikan työelämäjakson aikana Haaga-Helien markkinoinnin ja viestinnän opiskelijoiden luova toimisto Krea toteutti G Beauty Labin toimeksiannon. Ria-Marika toimi yrityksen yhteyshenkilönä ja tarjosi opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja oppinnäytetyömahdollisuuksia.

Hyppy yrityselämän saappaisiin siis kannatti. 70:20:10-mallin mukaan omaksumme 70 % oppimistamme asioista itse työtä tekemäl-

Vasemmalla Elisa Kaasalainen ja oikealla Anne-Maija Selin.

Markkinoinnin lehtori Anne-Maija Selin, työelämäjakso KONE Hissit Oy:n Uuslaiteliiketoiminnan yksikössä

”Halusin asiakkuuksiin liittyvän kehityshankkeen, ja vieläpä hyvin erilaisessa yrityksessä, jossa olen koskaan työskennellyt. Hankkeeni liittyi KONE Residential Flow -sujuvan liikkumisen palveluun, joka pilotoitiin ensimmäisessä kaupallisessa kohteessa syyskuussa 2018.”

KONE Residential Flow on pilvipalveluna toimiva digitaalinen lisäarvopalvelu, joka voidaan liittää uusien talojen hisseihin. Palvelun tarkoituksena on helpottaa päivittäistä liikkumista älypuhelinsovelluksella toimivan automaation avulla. Kehityshankkeeseen kuului KONE Residential Flow:n markkinointiviestinnän lähtötilanneanalyysi, kvalitatiiv-

vinen tutkimus palvelua käyttävien asiakkaiden kohderyhmässä sekä ideoiden/materiaalin tuominen uuteen markkinointiviestintäkampanjaan tutkimustuloksia hyödyntäen. Hankkeen tavoitteena oli saada selville KONE Residential Flow -soveluksen ensimmäisten käyttäjien käyttökokemuksia.

”Kehityshankkeeni keskeinen osa koostui teemahaastattelujen tekemisestä, analysoinnista ja raportoinnista. Suunnittelin ja toteutin kolme hieman erilaista semikvalitatiivista teemahaastattelua kolmelle eri ryhmälle: pilottikohteen asukkaille ja kahden rakennuttajayrityksen asuntomyyjille. Seuraavaksi analysoin

lä, tarttumalla haasteisiin ja ratkaisemalla ongelmia. Kun lisäksi huomioimme, että 20 % oppimisesta tapahtuu ihmissuhteidemme sekä verkostojemme kautta ja vain 10 % formaalissa koulutuksessa, voimme lämpimästi suositella työelämäjaksoa tästäkin näkökulmasta kaikille opettajille. Oman asiantuntijaosaamisen lisäksi kehittyvät myös projektinhallinta- ja tiimityöskentelytaidot uusista eri alojen kontakteista puhumattakaan.

Teksti ja kuva: Ria-Marika Heiska, saksan ja ruotsin kielen lehtori & Anne-Maija Selin, markkinoinnin lehtori, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

haastattelujen tulokset ja kirjoitin niistä tutkimusraportin, jonka esittelin presentaatiotilaisuudessa. Projektissa syntyi tietoa KONE Residential Flow -sovelluksen myynnin, markkinointiviestinnän, asiakasarvon ja käyttäjien ohjeistuksen kehittämiseksi."

Saksan ja ruotsin kielen lehtori Ria-Marika Heiska, työelämäjaksot Ympyrätalon apteekissa ja G Beauty Labissa

"Ympyrätalon apteekissa tehtäväni oli kääntää yrityksen verkkosivut englanniksi osana sen kansainvälistikin palkittua kokonaisvaltaista hyvinvointia painottavaa palvelukonseptia. Sivut avattiin joulukuun alussa, ja niiden ansiosta Ympyrätalon apteekilla on nyt entistä paremmat edellytykset laajentaa asiakaskuntaansa, parantaa digitaalista asiakaskokemusta ja täten kasvattaa liiketoimintaansa sekä kotimaassa että ulkomailla."

"Englanninkieliset verkkosivut muodostavat siis selkeän kilpailuedun suhteessa moniin muihin alan toimijoihin ottaen huomioon, että entistä suurempi osa apteekkituotteiden ja -palveluiden käyttäjistä on nyt ja tulevaisuudessa eisuomenkielisiä."

"Itselleni käännösprojekti tarjosi loistavan mahdollisuuden jatkokehittää kirjallista englannin kielen taitoani, oppia WordPress-sisällönhallintaohjelman perustoiminnot sekä tutustua vahvassa murroksessa olevaan apteekkialaan."

Toisen kehitysprojektini toteutin G Beauty Labissa, joka on suomalainen voimakkaassa kasvuvaiheessa oleva kosmetiikka-alan toimija. Ensisijainen tehtäväni oli I love me -messujen jälkeen päivittää ja kääntää yrityksen jälleenmyyjämateriaali englannin kielelle. Käännöstyön lisäksi osallistuin digitaalisen markkinointiviestinnän suunnitteluun, sisällöntuotantoon, toteuttamiseen sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeitse, mainoskuvauksiin ja joulukampanjaan.

Kehitysprojektini sisälsi myös tuotekehitystyötä. Olin mukana suunnittelemassa ja brändäämässä uusia keväällä 2019 lanseerattavia magneettiripsimalleja. Työelämäjaksoni viimeisellä viikolla lensin

yhdessä yrityksen toimitusjohtajan Elisa Kaasalaisen kanssa Kiinaan, missä kävimme tapaamassa yhteistyökumppaneita sekä Cosmoprof Asia että Cosmopack Asia -messuilla Hongkongissa. Kieltenopettajan näkökulmasta oli yllättävää havaita, että ani harvan kiinalaisyrittäjän edustajat osasivat englantia. Tulkkauksen hoitivat heitä selkeästi nuoremmat myyntiassistentit. Työelämäjaksoni ansioksi voin lukea myös sen, että pääsin aitiopaikalta seuraamaan verkkokauppaa ja kasvuyrittäjyyttä, siihen liittyviä riskejä mutta myös uskomattomia mahdollisuuksia.

Työelämäorientoitunut projekti

Työelämäorientoituneessa projektioppimisessa lähdetään opettajan johdolla opiskelijaryhmän kanssa elinkeinoelämän tarjoomiin autenttisiin oppimisympäristöihin, joita ovat kaupalliset tai tuotannolliset tilat. Oppimisympäristöt ovat hyvin vaihtelevia, sillä projektin toteutuskohteen määrittelee aina toimeksiantaja.

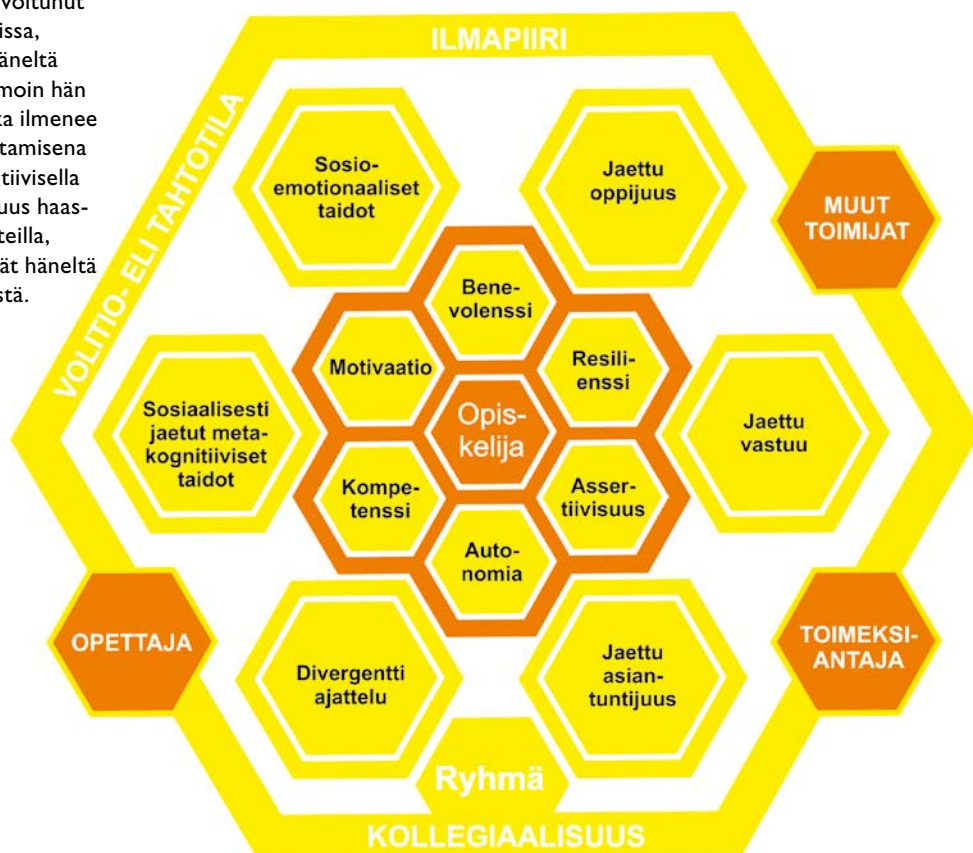
Toimeksiantajat tilaavat oppilaitokselta suunnittelu-, rakentamis- ja palvelutöitä, kuten esimerkiksi visuaalisen ilmeen kaup-pakeskukseen tai tapahtuman tilaan. Tätä voidaan kutsua palvelumuotoiluksi, jossa asiakas on elinkeinoelämän toimeksiantaja, ja jonka kanssa yhteisesti kehitetään, suunnitellaan ja muotoillaan hänen yrityksen-

Työelämäorientoituneen projektioppimisen pedagoginen malli

Kuvion keskellä on projektiopiskelija. Hän on oppimisensa omistaja (autonomia) ja hän hankkii osaamista yksilöllisesti omista lähtökohdistaan. Opiskelijalla on mahdollisuus hyödyntää erilaisia taitojaan (kompetenssi) (oranssi kehä). Opiskelija on motivoitunut työskentelemään projektissa, jonka resurssit vaativat häneltä resilienssikykyisyyttä. Samoin hän tuntee benevolenssia, joka ilmenee muun muassa toisten auttamisena ja kannustamisena. Assertiivisella opiskelijalla on mahdollisuus haastaa itsensä oppimistavoitteilla, jotka toisinaan edellyttävät häneltä mukavuusalueen ylittämistä.

Kuvion keltainen kehä kuvaa kollegiaalisen oppimisen tasoa (Ryhmä), jossa ryhmällä on yhteinen tavoite ja volitio- eli tahtotila. Opiskelijat tuntevat jaettua vastuuta projektin toteutuksesta ja he työskentelevät soveltaen jaettua asiantuntijuutta,

mikä tukee heidän divergentin ajattelun taitojaan. Metakognitiivisten taitojen voidaan katsoa olevan sosiaalisesti jaettuja, kun yhdessä ratkaistaan eteen tulevia työvaiheita luovaa ongelmanratkaisua soveltaen.

Projektioppimisen yhteisöllinen luonne tukee opiskelijan sosioemotionaalisia taitoja, kuten ryhmässä toimimista, itsesäätely- ja tunnetaitoja. Osaamisen hankkimista dokumentoidaan jaetun oppijuuden mukaisesti ja

oppiminen tehdään näkyväksi sosiaalisen median avulla. Uudet olosuhteet luovat seikkailua ja elämyksellisyyttä. Emotionaalinen ulottuvuus läpäisee koko projektioppimisprosessin. Siitä voidaan käyttää myös

nimitystä ilmapiiri. Työelämäorientoituneen projektioppimisprosessin toimijoita opiskelijoiden lisäksi ovat opettaja, toimeksiantaja sekä muut toimijat, kuten alihankkijat, yrityksen henkilökunta ja asiakkaat.

oppiminen motivoi opiskelijoita

sä liiketoiminnan tarpeisiin vastaava tuote. Työelämän toimeksiantaja avaa ovensa opiskelijoille ja samalla hänelle tarjoutuu mahdollisuus tutustua ehkäpä tuleviin työntekijöihinsä.

Projektioppimisprosessissa osaaamista hankitaan toiminnallisesti, sosiaalisesti ja yhteisöllisesti. Opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat projektityöt ryhmässä, samalla tietoa ja ymmärrystä rakennetaan yhdessä. Opiskelijat tuntevat jaettua vastuuta aikataulutetusta projektin toteutuksesta: projektilla on selkeä alku ja loppu. He työskentelevät jaettuun asiantuntijuuteen nojautuen ja työvaiheita ratkaistaan yhdessä.

Työelämäorientoitunut projekti tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia opiskelijan osaamisen hankkimiselle. Projektioppiminen mahdollistaa onnistumisen kokemuksia kaikille, jokaisen osaamistason mukaisesti. Opiskelijoiden inhimillisiä voimavaroja, kuten luontaisia vahvuuksia, taitoja ja erityisosaamista

hyödynnetään. Tämä on yksi syy, miksi projektioppiminen koetaan palkitsevana ja motivoivana.

Opiskelija on motivoitunut työskentelemään projektissa, jossa pääsee haastamaan itsensä oppimistavoitteilla, jotka edellyttävät toisinaan myös mukavuusalueen ylittämistä. Opiskelijat kokevat myös hyvätahitoisuutta, mikä ilmenee muun muassa toisten auttamisena ja kannustamisena. Opiskelija kokee yhteisöllisyyttä, hän harjoittaa sosiaalisia taitojaan ja oppii turvallisesti työelämän tapakulttuuria. Myös opiskelijan sosioemotionaaliset taidot, kuten itesääätely- ja tunnetaidot harjaantuvat. Työelämäorientoitunut projektioppiminen tukee myös elinikäisen oppimisen avaintaitoja.

Opiskelijan työelämäorientoituneessa projektioppimisessa kokema yhteisöllisyys voidaan nähdä jopa nuoren syrjäytymistä ehkäisevänä tekijänä silloin, kun hän saa tuntea kuuluvansa vahvasti ryhmään ja saa

onnistumisen kokemuksia taitotasonsa mukaisesti. Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija valmistuu omaksi tuntemaansa ammattiin, pääsee sitä vastaaviin työtehtäviin, ja löytää paikkansa yhteiskunnassa.

Teksti: Solja Upola,
FT, TaM, KuvO,
markkinointiviestinnän lehtori
Lapin koulutuskeskus REDUssa.

Väitöstutkimus "Työelämäorientoitunut projektioppiminen ammatillisen koulutuksen kontekstissa" tarkastettiin 25.1.2019 Lapin yliopiston Kasvatustieteiden tiedekunnassa.

Väitöstutkimus palkittiin Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura OTTU ry:n tunnustuspalkinnolla maaliskuussa 2019. Linkki julkaisuun: <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/63628?fbclid=IwAR2zjDR3AEqkab9by6-U5wBat0Hrv-KAGGUKet7MIUHAh6GgTqKxMZJ-H2urQ>

Kulttuuri viihtyy verkossa

Seinäjoen ammattikorkeakoulu järjestää Kulttuurituottajan (YAMK) -koulutuksen ensimmäistä kertaa verkkototeutuksena. Tämä mahdollistaa yhä useammalle opintoihin hakeutumisen. Vaikka verkko-opinnot ovat monelle uusi tapa opiskella, se koetaan usein mielekkääksi.

Koulutuksen yhden vastuuopettajan, yliopettaja Esa Savolan opiskelijat kokevat yhtenä etuna verkkokursseissa sen, että voivat työstää aiheitaan omista lähtökohdistaan ja tarpeistaan joko kotoa ja työpaikalta käsin. Verkko-opetuksen etuna onkin ennen muuta aika- ja paikkasidonnaisuuden häviäminen.

Osa opiskelijoista kaipaa lähiopetuksen mukanaan tuomaa yh-

teisöllisyyttä. Vaikka verkko on parhaimmillaan sosiaalisuutta edistävä media, voi yhdessä tekeminen olla vähäisempää kuin perinteisessä kontaktiopetuksessa. Yhteisöllisyyden muodot ovat verkko-opetuksessa erilaisia ja ne sosiaaliset kontaktit, joita lähiopetus mahdollistaa, eivät välttämättä synny verkossa yhtä tiiviinä.

Henkilökohtainen kontakti opiskelijoiden kanssa on tärkeää myös verkkokursseilla.

"Tapaan opiskelijoita chatissa tai BigBlueButton -verkkoympäristössä parin viikon välein pidettävissä yhteisissä tutoriaaleissa. Joku joskus soitelee tai ottaa yhteyttä s-postilla", Savola kertoo.

Kurssin oppimisympäristö on rakennettu Moodleen ja siellä opiske-

lija näkee yhdellä vilkaisulla koko kurssin rakenteen. Savolan mukaan se motivoi, että kurssin rakenteen ja osiot näkee Moodlesta jo etukäteen eli tietää, mihin kaikki johtaa.

"Opiskelijat ovat töissä, mitä hyödynnetään mahdollisimman paljon verkko-opetuksessa. Kurssitehtäviä peilataan omaan työtilanteeseen tai omaan yritykseen ja kaikki kirjallisuus nivoutetaan siihen", Savola kertoo. Oppimistehtäviä suunniteltaessa pyritään myös mahdollisuuksien mukaan tukemaan oppinnytetyöprosessia. Työelämälähtöisyys onkin yksi YAMK-tutkinnon lähtökohdista, joita Seinäjoen ammattikorkeakoulu pyrkii korostamaan opinnoissa.

Teksti: Ari Haasio

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon uudistaminen avoimena projektina

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto sekä Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto on päätetty yhdistää ja uudeksi nimeksi tulee Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto. Opetushallitus valitsi perustetyöprojektin toteuttajaksi Business College Helsingin.

Opetushallituksen koordinoimat tutkinnon perusteiden muutosprojektit ovat perinteisesti noudattaneet kaavaa: perustetyöryhmä valitaan, työryhmä kirjoittaa perusteet, perusteet julkaistaan lausunnoille, lausunnot käsitellään ja lopuksi perusteet julkaistaan määräyksenä. Projekti on siis melkein koko ajan pienen piirin hallussa, eikä matkan varrella yksittäisellä opettajalla ole mahdollisuutta tuoda julki omia ajatuksiaan.

le tammikuussa 2019 keskustelutilaisuus, jossa perustetyötä avattiin kaikille halukkaille. Maaliskuussa pidettiin valtakunnallinen seminaari, jossa työstettiin yhdessä tutkinnon perusteiden rakennetta ja tekstejä. Kumpaan-kin tilaisuuteen osallistui kymmeniä opettajia ja koulutuksen järjestäjien edustajia ympäri Suomea.

Aktiivinen osallistuminen yllätti

Perustetyöryhmä ja kirjoittajat ovat olleet iloisesti yllättyneitä aktiivisesta osanotosta ja etukäteen oletetut negatiiviset keskustelut tilanteessa, jossa kaksi olemassa olevaa tutkintoa yhdistetään, ovat jääneet vähäisiksi ja käytännössä loppuneet maaliskuun seminaarin jälkeen.

Opetushallitus on myös hienosti

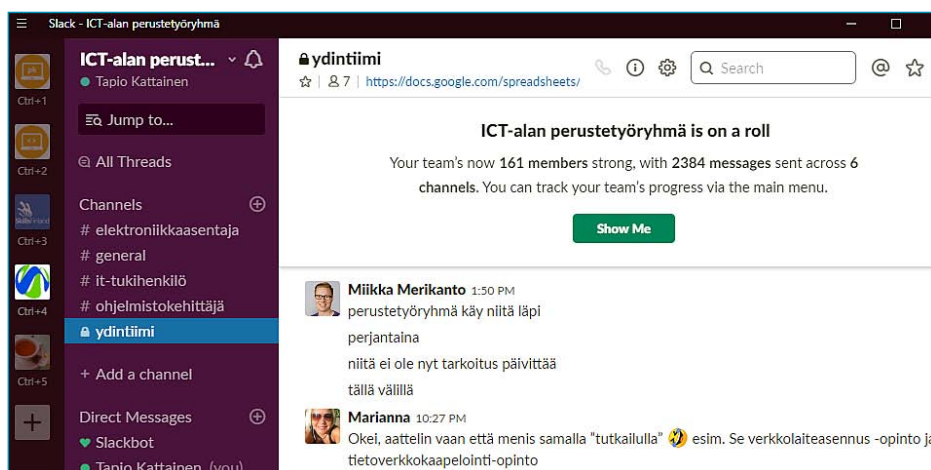
uudistamista 1990-luvun lopulta ja tämä viimeisin projekti on ollut ylivoimaisesti läpinäkyvin ja osallistuvien kokonaisuus verrattuna aikaisempiin.

Tutkintomääräys voimaan 1.8.2020

Opetushallituksesta työtä ohjaa Tomi Ahokas. Perustetyöryhmään valittiin työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajia. Kirjoitustyöhön nimettiin Miikka Merikanto, Otto Burman ja Tapio Kattainen Business College Helsingistä ja Marianna Virtanen Turun ammatti-instituutista.

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon perusteiden luonnos on valmiina lausunnonlehtien lähetettäväksi. Lopullinen ehdotus pitää luovuttaa Opetushallitukselle 27.9.2019 mennessä. Uusi tutkintomääräys tulee voimaan 1.8.2020.

Teksti ja kuvat: Tapio Kattainen, Business College Helsinki

Läpinäkyvyyttä ja osallistamista

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon uudistaminen päätettiin toteuttaa mahdollisimman läpinäkyvästi ja mahdollistaa online-tyyppinen osallistuminen. Työvälineeksi valittiin Slack (<https://slack.com/>), joka on yleisesti ICT alalla käytössä. Kirjoitusalueeksi valittiin avoin Google Drive (<https://www.google.com/intl/fi/drive/>).

Näiden lisäksi päätettiin järjestää jo ennen lausuntokierrosta opettajil-

lähtenyt mukaan avoimeen kehittämistyöhön. Opetushallitus työstää kaikkiin perustutkintoihin geneerisiä arviointikriteereitä arvosanoille 1-5. Tämä helpottaa perusteiden kirjoittamista huomattavasti.

Slackissä on tällä hetkellä 161 jäsentä ja viestejä on kirjoitettu 2384 kappaletta. Google Drivessa on luettavissa tutkinnon rakenne tiedostona ja jokaisen tutkinnon osan teksti omana asiakirjana. Olen ollut toteuttamassa tutkinnon perusteiden

Koodaajapula iski!

Business College tuli apuun

Julkisuudessa on keskusteltu Suomea ja muutakin maailmaa vaivavasta koodaajapulasta. Business College Helsinki on Suomen suurin datanomikouluttaja ja oppilaitoksessa mietittiin tapoja vaikuttaa asiaan. Oppilaitos päätti hakea ministeriöltä rahoitusta ja toteuttaa tämäkoulutuksen vuoden 2019 aikana. Projektin nykytilanteesta koulutuspäällikkö Miikka Merikantoa haastatteli oppilaitoksen lehtori Tapio Kattainen.

Miten Business College Helsinki keksi hakea ministeriöstä rahoitusta tähän aiheeseen? Kuka teki hakemuksen? Paljonko rahaa saatiin?

Rahoitus koodaajakoulutukseen haettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2018 toisen lisäsuoritepäätöksen hausta. Akuutti tarve koodaajakoulutukselle ja hankerahoituksen hakemiselle syntyi valtakunnallisen median huomioiman koodaajapulan, Slushin ja Hive-julkistuksen myötä, jolloin laadin hakemuksen lisäkoulutukseen johtoryhmän avustuksella muutaman päivän varoitusajalla. Toki itse konsepti on ollut hautumassa jo aiemmin. Rahaa saatiin hankkeeseen 399 022 euroa.

Milloin haku oli ja tuliko päätös nopeasti? Aiheuttiko päätöksen odottaminen kiirettä toteutuksen suunnitteluun?

Hakemus laadittiin hakuajan viime metreillä ja jätettiin Opetus- ja kulttuuriministeriölle 31.10.2018. Päätös tehtiin 23.11.2018, joten erittäin tiukka aikataulu käytännön suunnittelulle ja valmistelulle toimi hyvällä tavalla kirittäjänä.

Miten löydettiin yhteistyökumppanit yrityksistä? Miten opettajat valittiin?

Muutama yhteistyökumppani oli meille jo ennestään tuttu ja muutama yhteistyökumppani on meille täysin uusi. Olemassa olevien lisäksi neuvottelemme jatkuvasti uusista yhteistyökumppanuuksista koodaajakoulutuksiin liittyen. Opettajat valittiin osin sisäisesti ja osin normaalin rekrytointimenettelyn kautta.

Mikä on ohjelman rakenne ja kesto?

Koska OKM:n koulutuksen pitää päättyä vuonna 2019, koulutukset ovat kestoaltaan 6–9 kk, ryhmistä riippuen. Koulutuksessa keskitytään vain ohjelmistokehittäjän työn kanalta oleellisiin taitoihin.

Miten koulutusta markkinoitiin ja mitkä olivat tulokset?

Koulutusta markkinointiin sosiaalisen median markkinointikampanjalla ja muun muassa ulkomainonnalla. Lisäksi tietenkin oltiin aktiivisia kohde-ryhmiin kuuluvissa sosiaalisen median kanavissa. Hakijoita koulutukseen oli yli 500, kun aloituspaikkoja oli yhteensä 90.

Millainen on koulutukseen valittujen tausta?

Opiskelijoista 62 % on suorittanut aiemmin korkeakoulututkinnon, 90 % opiskelijoista on iältään 21–39 vuotta, ja naisia opiskelijoista on 38 %.

Miten koulutus on lähtenyt liikkeelle?

Koulutus on lähtenyt hyvin liikkeelle, maaliskuun ryhmistä ensimmäinen työllistyi ohjelmistokehittäjäksi huh-tikuun alkupuolella.

Tekisitkö saman uudestaan, jos vastaava mahdollisuus tulisi tarjolle?

Totta kai!

Teksti ja kuvat: Tapio Kattainen,
Business College Helsinki

Tervetuloa Ellin pajaan!

Iloa oppiseen koira-avusteisen pedagogiikan avulla

Luokassa on hiljaista. Nuori, joka ei yleensä puhu paljon mitään, rapsuttaa ja lepertelee hiljaa lattialla makaavalle mustalle koiralle. Koira heiluttaa rauhallisesti häntäänsä. Koira vaihtaa välillä paikkaa ja joku muu nuori puhuu sille ja rapsuttaa sitä. Jossain vaiheessa pari tyttöä kysyy, voivatko he pitää tauon ja viedä koiran ulos. Tunnelma on välitön, rauhallinen, ja leppoisa. Kännyköitä ei näy missään.

Tätä voit nähdä, jos saavut Perho Liiketalousopiston Ellin rästäpajaan. Iloa, leppoisaa juttelua, hyvää fiilistä. Rauhaa tehdä tehtäviä. Rästäpaja ei eroa mitenkään muuten tavallista rästäpajoista kuin siten, että luokassa on koira, 3-vuotias labradorinoutaja Elli.

Koira-avusteista työskentelyä on hyödynnetty oppimisen tukena peruskouluissa jo pitkään. Pikkuhiljaa se on laajentunut myös nuorten koulutukseen, sekä ammatilliselle puolelle että ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihinkin. Syyt ovat selvät ja tutkitut. Positiivinen ja hyväksyvä koira parantaa keskittymistä, viihtyvyyttä ja auttaa rauhoittumaan, opiskelijan ikätasosta riippumatta.

Koira tekee myös luontevia taukoja oppimiseen. Kun keskittyminen herpaantuu, voi koiraa rapsutella tai sille voi jutella, kännykän sijasta. Eläimen läsnäolo motivoi tulemaan tunneille ja voi täten vähentää myös poissaoloja.

Tavoitteellista ja suunnitelmallista toimintaa

Ihan tuosta noin vaan ei koiraa voi tuoda kouluun. Koira-avusteinen työskentely on tavoitteellista ja suunnitelmallista toimintaa, jota tekee koulutettu koirakko.

1) Koiran on sovelluttava työhön
Koiran on oltava terve, koulutettu ja sen luonteen ja sen on oltava soveltuva työhön; koiran on muun muassa pidettävä ihmisistä, oltava rohkea, sen on osattava rauhoittua, eikä sillä saa olla yhtään aggressiivisia piirteitä. Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry järjestää koirien soveltuvuuskokeita. Tyypillisimpiä kasvatuskoiria ovat labradorinoutajat, mutta monet muutkin rodut yleistyvät.

Perho Liiketalousopiston kasvatuskoirasta Ellistä piti alun perin tulla opaskoira. Kun Elli hylättiin opaskoirakoulun testeissä liiallisen koirakiinnostuksen takia, tiesin heti, että siitä tulisi erinomainen kasvatuskoira. Se on luonteeltaan sosiaalinen, hellä ja iloinen. Elli läpäisisikin selkeästi soveltuvuustestin.

2) Koirakon pitää olla koulutettu
Kasvatuskoiran pitää olla peruskoulutettu ja koiran ja sitä käyttävän opettajan kesken pitää olla hyvä yhteistyö. Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä sekä JAMK ovat vuosia järjestäneet opettajille ja sosiaalialan ammattilaisille täydennyskoulutusta (10 osp). Pääsimme Eliin kanssa iloksemme viime syksynä alkaneeseen erinomaiseen koulutukseen, jonka rahoittajana oli OPH. Koulutuksen jälkeen koirakon pitää tehdä työnäyttö.

3) Työn on tavoitteellista ja toteutukseen on varattava aikaa

Koira ei ole koulussa huvikseen, vaan sen työ on tavoitteellista. Meidän tavoitteenamme Perhossa on saada opiskelijat innostumaan opiskelusta ja jaksamaan tehdä puuttuvia tehtäviä Ellin avustamassa rästäpajassa.

Koira-avusteisen työskentelyn aloittaminen edellyttää työtä koulun sisällä: tiedottamista, sopimista ja

joskus ennakkoluulojen purkamista. Työskentelyyn tarvitaan myös johdon tukea ja sitä me saimme. Myös muutama opettaja innostui koira-avusteisesta työskentelystä.

Sovimme aluksi pilotista Perhossa, keskustelimme terveydenhoitajan ja kiinteistöpäällikön kanssa, tiedotimme opiskelijoita ja oman ryhmäni huoltajia. Onnistuneen pilotin jälkeen teimme johdon ja opiskelijoiden hyvinvointiryhmän kanssa pelisäännöt koira-avusteiselle työskentelylle. Työskentelyssä noudatamme myös Koirat kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n ammattieettisiä ohjeita, joilla varmistetaan myös koiran hyvinvointi.

Pajassa viihdyttiin ja tehtiin töitä

Opiskelijamme tekevät koira-avusteisessa rästimässa rästiin jääneitä tehtäviä. Ellin tehtävänä on luoda hyvää fiilistä ja helpottaa keskittymistä. Elli kulkee luokassa vapaana ja sitä saa rapsuttaa, ja sen kanssa saa leikkiä tai tehdä temppuja. Tärkeintä on kuitenkin rästiin jääneiden

tehtävien tekeminen. Pilotitoteutuksen kyselyyn vastanneet (21 henkilöä) kokivat, että saivat tehtyä suunnitteleman tehtävät.

Koira luo tunnelmaa, rentouttaa, tuo iloa ja piristystä, jaksaa keskittyä paremmin, ihanaa <3. mä alan käydä joka päivä koulussa, jos Elli tulee.

Pajaan opiskelijoita ohjannut lehtori Leni Palminkoski-Pihlamo kertoo:

Lähetin pajaan useita opiskelijoita eikä yksikään kieltäytynyt. Ellin läsnäolo oli tärkeä, se houkutteli nuoret pajaan. Elli rauhoitti ja houkutteli ulkoilemaan jaksamisen kanssa painiskelevia nuoria. Oli myös kiva tulla rapsuttamaan Elliä päivän päätteeksi.

Opiskelijoiden lisäksi koiran hyvinvoinnin huomioiminen on tärkeää, päivien täytyy olla riittävän lyhyitä, ja koiralla täytyy olla vapaapäiviä. Elli on Perhossa 3–6 tuntia kerralla. Se nauttii koulupäivistä ja opiskelijoiden tapaamisesta: on ihanaa saada huomiota ja hellyyttä.

Monipuolisia hyödyntämismahdollisuuksia

Koira-avusteinen työskentely on ollut toimivaa, mutta vielä satunnaista. Peruskouluissa koiraä hyödynnetään laajasti ja monipuolisesti yleis- ja erityisopetuksessa. Suunnitelmisamme on testata koira-avusteista työskentelyä oppimisvalmiuksia parantavan ryhmän ja yksilöllisiä opintopolkuja toteuttavan Oma Ura-ryhmän kanssa.

Teksti ja video: Mirjami Lehtiköinen, mirjami.lehtiköinen@perho.fi

Kuva: Sara Holmila

Mirjamin vinkit koira-avusteiseen työskentelyyn:

- Hanki sopiva koira: testata koira, kouluta ja kouluttaudu itse.
- Sitouta johto: hyödyt on osoitettu ja toimintaa on laajalti, voisi toimia teilläkin.
- Tee pohjatyö hyvin: mieti sopiva luokkatila lähellä ulko-ovea, suunnittele tavat toteuttaa, kirjaa ohjeet koiran kanssa toimimiseen.
- Noudata Koirat Kasvatus- ja kuntoutustyössä ry:n eettisiä ohjeita.
- Huolehdi koiran hyvinvoinnista: sopivan mittaiset päivät, ei liikaa työpäiviä. Jos koira rasittuu, älä tuo sitä töihin.
- Ole rohkea ja luota vaistoosi siitä, mitkä toimivat juuri sinulle ja sinun koirallesi.
- Verkostoidu: meitä on useita, ota yhteyttä!

Opettaja vähemmistökieliä tukemassa

Valtion tele-radio-yhtiön Petroskoin toimitus teki useamman jutun opettajavaihdosta televisioon ja radioon.

Usein kansainväliseen opettajavaihtoon lähdetään toteuttamaan yhteisiä projekteja, opettamaan tai oppimaan vierasta kieltä ja kulttuuria, tekemään yhteistyösopimuksia tai yksinkertaisesti vain luomaan suhteita.

Olin keväällä vaihdossa Petroskoin valtiollisessa yliopistossa, missä oivalsin hyvin vahvasti uuden merkityksen opettajavaihdolle. Petroskoin valtiollisessa yliopistossa voi nimittäin opiskella useiden muiden kielten lisäksi suomea, karjalaa ja vepsää. Yliopiston kielten osastolla pidetään tärkeänä vähemmistökielten ylläpitoa, minkä tukemiseen osallistuu myös vaihtoon tuleva opettaja.

Petroskoin valtiollisessa yliopistossa on CIMO:n kautta lehtori Suomesta. Natiivi suomen opettaja auttaa paljon, mutta on selvää, ettei hän pysty pitämään tunteja kaikille opiskelijoille. Osalla suomen kielen ryhmistä on vain venäläisiä opettajia. Petroskoin yliopiston opiskelijat ja opettajat pitivät opettajavaihtoa hienona asiana, koska uusi opetta-

ja tuo oman kielellisen osaamisen lisäksi uutta näkemystä opetukseen.

Noin puolella ryhmäni opiskelijoista oli lähisukulaisia, jotka ovat tai olivat karjalaisia, suomalaisia tai vepsäläisiä. Osa koki velvollisuudekseen opetella sukunsa kieltä ja kulttuuria, osa haaveili muusta Suomeen.

Venäjällä olen jo tottunut siihen, että opiskelijoiden taitotaso ei ole se, joka on vaihtoon tulevalle opettajalle ilmoitettu. Tämä johtaa siihen, että tunneille valmistettu materiaali on ollut hyödytöntä. Tavoitteenahan

on, että molemmat osapuolet hyötывät opetuksesta; opettaja saa kokeilla ja soveltaa taitojaan uudenlaisen ryhmän kanssa, ja opiskelijat saavat uusia näkökulmia opiskeleмиnsa aiheisiin, esimerkiksi kielten tunneille natiivin puhujan ja hyvän mahdollisuuden perehtyä toiseen kulttuuriin.

Petroskoilaisten opettajien kielitaito oli erinomainen. Opettajat halusivat opettajavaihtoon Suomeen vahvistamaan kielitaitoaan ja laajentamaan tietoaan suomalaisesta kulttuurista. Vaihtojärjestelmät (First) myöntävät rahaa matkakuluihin, mutta kaikki muu pitää maksaa itse. Petroskoilaiselle opettajalle se tarkoittaa vähintään kuukauden palkkaa.

Suomen kielen opettajalle olisi tärkeää päästä kuulemaan suomea

Petroskoin valtion yliopisto on ainoa yliopisto Venäjällä, jossa voi opiskella suomalais-ugrilaisia kieliä ja kulttuureita asiantuntijatasolle.

arjen tilanteissa ja puhumaan suomalaisten kanssa. Vaihtoja tukemalla voitaisiin tukea ja vahvistaa suomen kielen ja kulttuurin opetusta Suomen rajojen ulkopuolella. Paikalliset suomen opettajat toivoivatkin opetukseen juuri käytännön tietoa suomalaisista tavoista ja arvoista, sekä puhekieltä.

Tapaamistani petroskoilaisista suomen, karjalan tai vepsän opettajista yksikään ei ole natiivi vähemmistökielen puhuja. He kiinnostuivat kielistä opiskeluaikana, toki he ovat jo hyvin nuorina tulleet tietoisiksi vähemmistökielten olemassaolosta Karjalan tasavallassa.

Venäjällä vahvistettiin vuonna 2004 laki, joka takaa oikeuden suomen, karjalan ja vepsän kielen vapaaseen valintaan ja käyttämiseen kanssakäymisessä, kasvatuksessa, opetuksessa ja luomistyössä. Karjalan tasavallassa karjalan kieltä opiskelee noin 2 000–3 000 lasta, ja suomea noin 10 000.

Petroskoissa on suomalais-ugrilainen koulu, joka on nostanut suosiotaan Suomen PISA-menestyksen ansiosta. Karjalassa on käyty julkista keskustelua suomen kielen käytön lisäämisestä, karjalan rinnalla tai jopa sen kustannuksella.

Osa vähemmistökieliä opiskelevista lapsista ja nuorista pääsee puhumaan suomea ja karjalaa sukulaisien tai ystävien kanssa. Tämä rikkaus puuttuu pietarilaisilta ja viipurilaisilta suomen opiskelijoilta, heidän yhteytensä suomen kieleen on syntynyt usein matkailun tai rakkauden kautta.

Opettajat, yhtä lailla kuin kansalliskieliset toimittajat, kertovat ongelmaksi sen, ettei vähemmistökielisiä puhujia tahdo enää löytyä. Mielestäni me suomalaiset opettajat voisimme omalta osaltamme ryhtyä tukemaan sukulaiskieliämme ylläpitävien opettajien työtä.

Teksti ja kuvat: Katja Remsu

Marina Pekshieva ja Anna Saikonen pitävät opettajavaihtoa erinomaista tapana tukea sekä opiskelijoiden että opettajien kielitaidon kehittämistä.

Vähemmistökielet näkyvät ja kuuluvat Karjalassa

Karjalan asukkaat

Karjala on yksi Venäjän tasavalloista, sen pääkaupunki on Petroskoi. 1900-luvun alkupuolella Karjalan asukkaista yhteensä yli 40% oli karjalaisia, suomalaisia ja vepsäläisiä. Neuvostoliitossa suomi nostettiin Karjalan viralliseksi kieleksi, vaikka karjalankielistä väestöä (40%) oli huomattavasti suomea puhuvia (1%) enemmän.

Vuonna 2010 Karjalan asukkaista 82% oli venäläisiä ja 7% karjalaisia (45 570 henkeä). Karjalaisten määrä laski vuoden 2002 väestönlaskentaan verrattuna 20 000:lla. Vienan Karjalassa on kuitenkin edelleen alueita, joissa karjalaisten osuus väestöstä on lähes 100%. Aunuksen Karjalan väestöstä noin 60% on karjalaisia. Vienassa ja Aunuksessa väestö vähenee nopeasti.

Media ja taide kieltä tukemassa

Petroskoissa ilmestyvistä vähemmistökielistä julkaisuista tunnetuimpia ovat suomenkielinen Karjalan Sanomat ja kulttuurilehti Carelia, jossa julkaistaan artikkeleja myös karjalaksi ja vepsäksi. Muita julkaisuja ovat Vienan Karjala, Oma Mua, Kodima ja lastenlehti Kipinä.

Petroskoissa sijaitsee Venäjän valtion tele-radioyhtiön toimitus, jossa

tuotetaan alueellisia radio- ja tv-ohjelmia suomeksi, karjalaksi ja vepsäksi niin aikuisille kuin lapsillekin.

Petroskoin kirjasto tarjoaa suomen-, karjalan- ja vepsänkielisiä lastenkirjoja, pelejä, musiikkia, lehtiä, kaunokirjallisuutta ja tietokirjallisuutta. Petroskoissa on 300-paikkainen Kansallinen teatteri, jonka esitykset ovat pääasiassa suomeksi.

Suomalais-ugrilaisia kieliä puhuu harva

Suomalais-ugrilaisia kieliä puhuu hiukan yli 20 miljoonaa ihmistä. Määrä on vähentynyt, ja useat pienemmistä suomalais-ugrilaisista kielistä ovat vaarassa kadota. Suomalais-ugrilaisia kieliä puhutaan Suomen lähiympäristössä, Venäjän Kemin alueella ja Unkarissa.

Valtiollisia suomalais-ugrilaisia kieliä ovat suomi, viro ja unkari. Muut suomalais-ugrilaiset kielet ovat vähemmistökieliä, eikä niillä ei ole missään maassa virallista asemaa.

Suomalais-ugrilaisiksi kieliksi luetaan ersä, hanti, inkeroinen, karjala, komi, liivi, livvi, lyydi, mansi, mari, mokša, saame, suomi, udmurtti, unkari, vatja, vepsä ja viro.

Teksti ja kuva: Katja Remsu

Tulivuoren kupeesta Karhuhallin kylkeen

"Tähänkö nämä kengät kuuluu jättää?", kysyy tenerifalainen matkailun vaihto-opiskelija Aitor eteisessä. Perässä seuraavat María, Keyla ja Andrea, niin ikään espanjalaisia. Seurue on viettänyt lauantapäivää Vanhassa Raumassa ja sen jälkeen tullut kotiin lounaalle, ja tuliaisiksi saan jamón serranoa,ilmakuivattua kinkkua.

Vaihtojärjestelyjen kiemuroita

Vaihto-opiskeluun ei välttämättä kuulu vierailu opettajan kotona, mutta tämän nelikon tausta on hauska osoitus kansainvälisen liikkuvuusohjelman koukeroista. Kahtena viime vuonna olen vierailut Tene-

riffan yliopistoissa, tuliaisina kolme Erasmus+-sopimusta.

Ensimmäisellä kerralla kävin esitlemässä SAMKia muun muassa La Lagunan yliopistoon kuuluvassa EUTURissa ja IRIARTEsissa, jotka sijaitsevat saaren pohjoispuolella - EUTUR pääkaupungissa Santa Cruzissa, ja IRIARTE puolestaan vehreässä Puerto de la Cruzissa. Itse La Laguna, pääyliopisto, tuli jo tuolla käynnillä tutuksi, mutta vasta viime vuonna pääsin tapaamaan matkailun koulutusohjelman johtajaa, ja näin saatiin saaren yksi matkailua tarjoava koulu lisää SAMKin Erasmus-tarjontaan.

Haussa jotain eksoottista

Vain Keyla ja Andrea tunsivat toisensa entuudestaan, Aitor ja María tutustuivat Teneriffan lentokentällä Suomeen lähtiessään. Andrea ja Aitor opiskelevat matkailua kolmatta vuotta, Keylalla ja Maríalla on jo neljäs ja samalla viimeinen vuosi menossa. Kaiken kaikkiaan Teneriffalta saapui SAMKiin vaihtoon kuusi opiskelijaa syksyksi, ja he ovat ensimmäisiä kanarialaisia vaihto-opiskelijoita palveluliiketoiminnan osamisolueella.

Sattumallakin on näppinsä pelissä, kun otamme jutuksi vaihtokohteen valinnan. María halusi syventää saksan kielen taitojaan, mutta kun Saksan hakuprosessi ei mennyt oletetulla tavalla, hän päätti vaihtaa SAMKiin. Aitor tunnustaa aprikoineensa Tšekin ja Suomen välillä, ja kun hän oli kuullut uudesta vaihtokoulusta, päätyi hän jälkimmäiseen: "Halusin jotakin eksoottista, ja sitä tämä todellakin on ollut", hän nauraa.

Kuvassa vasemmalta oikealle samkilaisten kanarialaisia ystäviä: Andrea de Paz Mora, María González Baeza, Tiina García, Keyla Fernanda Ayala Montaña, Aitor González Romero

Puiden määrä kummastuttaa

Eksotiikkaa ei vaihtareiden elämästä ole puuttunut, niistä on pitänyt huolen niin road trip Lappiin, sakkoautoilu Helsingissä kuin yön pilkkopimeydessä polkupyöräilykin. Jokapäiväisempiä ihmetysten aiheita ovat olleet sää, puiden valtava määrä, suomalaisten nuorten ujous puhua englantia ja paikallisten avuliaisuus – poikkeuksena viimeksi mainittuun María tosin kertoo tarinan pyörällä kaatumisestaan - ohi polkenut vanhempi mies tyytyi vain tuijottamaan ja jatkamaan matkaansa, vaikka hän vollotti surkeana maassa.

Ryhmän naiset ylistävät kilpaa SAMKin Porin-kampusta: "Opiskelijoiilla on todella hienot tilat, sekä työskentelyyn että vähän vapaampaan oleiluun", he toteavat. Nuorten mukaan SAMKin opettajat ovat helposti lähestyttäviä ja ystävällisiä. "He jopa syövät samassa tilassa opiskelijoiden kanssa", Andrea ihmettelee. Espanjassa opettaja on virallisempi, eikä kadulla vastaan tullessaan välttämättä edes tervehdi opiskelijoitaan.

Perheiden vierailu

Opiskelijoiden perheet ovat vierailleet Suomessa. Aitor kertoo, miten varoitti isäänsä syksyn ankeasta luonnosta ja pimeydestä. Hän koetti kuvailla isälleen, miten kaunistaa vielä oli ollut elokuussa, kun hän oli saapunut maahan. Isän reaktio kuitenkin yllätti, sillä tämä oli ollut kaikesta harmaudesta aivan haltioissaan, Teneriffalla kun vuodenaikojen vaihtelu on pikemminkin kalenterista havaittava ilmiö.

SAMKissa opiskelu on sujunut hyvin, ja nuoret ovat jo perheidensä luona, mutta aina ei lähtö kotiin-kaan ole pelkkää iloa. Aitor tuumasi ennen kotiinlähtöä, että on hienoa mennä taas takaisin omaan elämään, mutta toisaalta tuntee haikeutta. "Tämä jakso on ollut ainutlaatuinen elämässäni, ja olen aivan oikealla alalla", hän toteaa.

Teksti ja kuvat: Tiina García

Vaihtosopimuksen synty vaatii henkilökohtaista kohtaamista

"**N**o kaikki alkoi tavallaan siitä, että olin Aurinko-matkojen oppaana Kanariansaarilla. Sen jälkeen suhteeni sinne on ollut aivan erityinen", Satakunnan ammattikorkeakoulun matkailupalvelujen lehtori Tiina García aloittaa, ja toteaa saman tien, kuinka ensiarvoisen tärkeitä henkilökohtaiset kontaktit ovat kansainvälisessä yhteistyössä. García oli Teneriffalla joululomalla ja kävi juttelemassa vaihtomahdollisuuksista yliopistoissa, siitä yhteistyö alkoi.

Nyt SAMK:lla on opiskelijoiden ja henkilökunnan Erasmus +-sopimukset kolmen kanarialaisen yliopiston kanssa, näistä yksi on yksityinen, La Universidad Europea de Canarias. Muut yhteistyöyliopistot ovat La Universidad de la Laguna, Iriarte University College ja Eutur. Kaikki sijaitsevat Teneriffan pohjoisosassa.

"Vaihto-opiskelu mahdollistui paremmin myös Suomeen päin, kun SAMKin matkailun koulutusohjelmassa aloitettiin englanninkielinen ohjelma. Kun ensimmäinen sopimus saatiin valmiiksi, SAMK sai heti kuusi

kanarialaista vaihto-opiskelijaa, ja lisää on tulossa".

García kannustaa opettajia olemaan aktiivisia kansainvälisen yhteistyön luomisessa. Kun yksi sopimus saadaan aikaan, on helpompi laajentaa yhteistyötä esimerkiksi eri aloille. "Yhteistyöprosessin voi aloittaa kuka tahansa, jos on sauma tehdä sopimuksia, kannattaa tilaisuus käyttää."

Tiina García muistuttaa, että toimivaan yhteistyöhön tarvitaan molempien oppilaitosten tuen lisäksi hiukan kielitaitoa ja paljon kulttuurikompetenssia. "Asioilla on aina kaksi puolta, ja näkemyserot saattavat olla aikamoisia. Yhteisen ymmärryksen ja luottamuksen luominen on ensiarvoisen tärkeää".

"Haluan korostaa, että vaikka meillä on sähköiset ja digitaaliset välineet käytössä, partneritoiminta vaatii henkilökohtaisia kontakteja sekä edes jonkinlaista kielen ja kulttuurin osaamista. Monissa kulttuureissa vasta niiden kautta voidaan edetä yhteistyössä"

Teksti: Katja Remsu
Kuva: Tiina García

Ammattikorkeakoulujen moninaiset lupaukset

Luin intrasta työpaikkani nimenmuutoksesta. Uusi nimi, LAB, jäi selittämättä, mutta sisältöä kolmelle kirjaimelle oli taituroitu sitäkin enemmän. LAB on työelämän innovaatiokorkeakoulu, jonka erityisiä vahvuuksia ovat kiertotalous, design, innovaatioiden kaupallistaminen sekä hyvinvoinnin palveluinnovaatiot. Kuulostaa hienolta. Näiden sanojen sisäistäminen saattaa kestää, sillä mielestäni koulutamme opiskelijoita sairaanhoitajiksi, konetekniikan insinööreiksi, tradenomeiksi, fysioterapeuteiksi, restonomeiksi ja kuvataiteilijoiksi.

Uteliaisuus kuitenkin heräsi, piti kurkkia, miten muut ammattikorkeakoulut ovat itsensä brändänneet. Xamk profiloituu hyvinvoinnin, teknologian ja luovan talouden korkeakouluksi, jonka kampuksena on koko maailma. Jyväskylän ammattikorkeakoulu on vähän tylsästi vain vetovoimainen ja kansainvälinen korkeakoulu, kun Karelia toteaa, että osaava maailma tehdään Kareliassa! Siinä on muilla amkeilla kirittävää.

Turussa koulutetaan käytännön huippuosaa-

jia, turkulaiset tunnistetaankin sloganista #ExcellenceInAction! Mutta muut tulevat hyvin perässä: VAMK on #parastaika ja KAMK Tarinasi tapahtumapaikka. Metropolia tarjoaa osaamista ja oivallusta tulevaisuuden tekemiseen, Saimaan AMK opiskelua, tutkimusta ja työntekoa loistoporukassa.

Helmenä kaikkien ammattikorkeakoulujen pakasta nousee Lapin AMK, se on Pohjoista tekoa. Lapin AMK on olosuhteiden sankari, esimerkki siitä miten menestytään olosuhteiden ansiosta, ei niistä huolimatta. Lapin AMK puhkuu arktista elinvoimaa, sillä *Me Lapissa Olemme kylmiä. Olemme kuumia. Näemme valoa kaikkialla, myös pimeydessä. Olemme sitkeitä ja elämme kiihkeästi. Olemme voimakkaita, kestäviä ja määrätietoisia.*

Muovaamme, teemme ja innostumme. Valitsemme ne välineet, jotka toimivat meille parhaiten. Annamme tiedon kulkea, sillä yhdessä olemme enemmän. Kuljemme itse niitä polkuja, joilta löytyy parhaat paikat oppia.

Luotamme tekemiseen, oivaltamiseen ja muutoksiin mahdollisuuksina. Meillä on tahto kasvaa kaikissa olosuhteissa. Olemme pohjoista tekoa.

Tässä on muille mallia!

- POHJOISTA TEKOA

len sankari, esimerkki siitä miten menestytään olosuhteiden ansiosta. Tästä kokemuksesta kertyy tietoja, taitoja ja elinvoimaa

Me Lapissa

Olemme kylmiä. Olemme kuumia. Näemme valoa kaikkialla, myös pimeydessä.

Oletko jäämässä eläkkeelle?

Tervetuloa SKO:n Seniorikerhoon!

SKO:n Seniorikerho on toiminut vuodesta 1995. Kerholla on runsaasti toimintaa, esimerkiksi kulttuuri- ja urheilutapahtumia sekä matkoja. Seniorikerhon jäsenenä voit osallistua SKO-päiville ja vuokrata SKO:n loma-kohteita. Saat myös Kauppaopettajalehden ja vuosikalenterin. Jäsenmaksu on 30 €/vuosi.

Toimi näin, kun haluat liittyä SKO:n Seniorikerhoon:

1) Ilmoita OAJ:n jäsenrekisteriin jasenrekisteri@oaj.fi mistä alkaen jätät eläkkeelle ja että haluat siirtyä SKO:n Seniorikerhon jäseneksi.

2) Ilmoita nimesi lisäksi sähköpostiosoitteesi, johon haluat Seniorikerhon jäsenkirjeet, ja postiosoitteesi, johon SKO voi lähettää jäsenmaksulomakkeen.

3) Ensimmäisen jäsenmaksulomakkeen saat eläkkeellejäämisvuotta seuraavana vuonna.

Olet tervetullut SKO:n Seniorikerhon tapahtumiin ja toimintaan heti, kun SKO:n toimisto saa tiedon liittymisestä. Lisätietoja saat Seniorikerhon puheenjohtajalta Sirkka Kortetjärvi-Nurmelta, sirkka.kortetjarvi@gmail.com, puh. 040 502 0856 ja SKO:n talousihteeriltä Tuija Koivu-Vajavaaralta, tuija.koivu-vajavaara@outlook.com, puh. 0400 901 012.

Muistathan, että OAJ:n jäsenetuna saamasi vakuutukset päättyvät eläkkeelle jäädessäsi. Huolehdi ajoissa, että sinulla on voimassa oleva vastaava tapaturma- ja matkavakuutusurva.

Jos teet vielä eläkkeelläkin ajoittain opettajan työtä, voit ostaa lukukaudeksi kerrallaan OAJ:n palvelupaketin, joka sisältää muun muassa ammatillisen vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen sekä työtehtäviin liittyvää edunvalvontaneuvontaa ja lakimiespalvelut. OAJ:n palvelupaketin saaminen edellyttää, että olet seniorijäsen. Lisätietoja saat OAJ:n sivuilta ja OAJ:n jäsenrekisteristä.

Teksti: Katja Remsu

Seniorikerho piti vuosikokouksen Turussa

Seniorikerhon vuosikokous pidettiin 13.4.2019 Turun kaupunginteatterissa. Läsnä oli 23 jäsentä, puheenjohtajana toimi Olavi Palanne. Kokouksessa otettiin käyttöön jäsen Martti Koivumäen Seniorikerholle tekemä puheenjohtajan nuija.

Kokouksessa vahvistettiin ja hyväksyttiin vuoden 2018 toimintakertomus

kouksessa varapuheenjohtajaksi ja Riittamaija Salmi nimettiin tapahtumavastaavaksi.

SKOn Seniorikerhon puheenjohtaja Sirkka Kortetjärvi-Nurmi esitteli ehdotuksen Seniorikerhon muuttamisesta rekisteröidyksi yhdistykseksi, joka kuuluisi jäsenenä SKO – Suomen kauppa- ja kulttuuriopettajat ry, Handels- och kulturlärarna i Finland rf -nimiseen liittoon samalla tavoin kuin SKO:n paikallis/oppilaitosyhdistykset. Rekisteröitynä yhdistyksenä Seniorikerholla olisi virallisempi asema SKO:ssa ja OAJ:ssä. Vuosikokous valtuutti hallituksen viemään asiaa eteenpäin.

Teksti: Sirkka Kortetjärvi-Nurmi

Kuvat: Marjatta Mäkinen ja Sirkka Kortetjärvi-Nurmi

Seniorikerholla on nyt sille varta vasten tehty puheenjohtajan nuija. Tekijä on Martti Koivumäki. Nuija on visakoivua, alusta tammea.

ja tilinpäätös. Lisäksi keskusteltiin vilkkaasti tulevan syksyn ja ensi vuoden toimintasuunnitelmasta. Osanottajilla oli runsaasti hyviä ideoita, joiden pohjalta hallitus voi järjestää erilaisia tapahtumia ja matkoja.

Hallituksen jäsenet Anja Arstila-Paasilinna ja Riittamaija Salmi olivat erovuorossa. Kumpikin oli käytettävissä edelleen, ja heidät valittiin hallitukseen seuraavaksi 2-vuotiskaudeksi 2019–2020. Hallituksessa jatkavat puheenjohtajana Sirkka Kortetjärvi-Nurmi, sihteerinä Sirkka Parviainen, talousvastaavana Hannu Vuorinen ja tapahtumavastaavina Pirkko Airas ja Eila Lindroos. Anja Arstila-Paasilinna valittiin hallituksen järjestäytymisko-

SKO toivottaa kaikille
rentouttavaa ja aurinkoista kesää!

SKO:n toimisto viettää kesälomaa
20.6.–2.8.